

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘ. *764/2022

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του 1ου ορόφου του κτηρίου των γραφείων της, επί της οδού Κότσικα 1Α, Αθήνα, την 24^η Νοεμβρίου 2021, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10:00 π.μ., με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Ιωάννης Λιανός

Μέλη: Καλλιόπη Μπενετάτου (Αντιπρόεδρος)

Παναγιώτης Φώτης,

Ιωάννης Στεφάτος(Εισηγητής),

Μαρία Ιωαννίδου,

Μαρία Ιωάννα Ράντου,

Ιωάννης Πετρόγλου και

Σωτήριος Καρκαλάκος.

Γραμματέας: Ηλιάνα Κούτρα

Θέμα της συνεδρίασης: Λήψη απόφασης επί του υπ' αριθ. πρωτ. 1749/24.02.2021 αιτήματος της εταιρείας «ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΜΑΣΟΥΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ – ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ», για απαλλαγή από τη δέσμευση εκποίησης του καταστήματός της, στην περιοχή «Ανεμόμυλοι» της Χώρας της Άνδρου, που ανέλαβε με την υπ' αριθ. 713/2020 Απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

Πριν την έναρξη της συζήτησεως, ο Πρόεδρος της Επιτροπής όρισε Γραμματέα της υπόθεσης την υπάλληλο της Γραμματείας Προέδρου, Αντιπροέδρου και Εισηγητών, Ηλιάνα Κούτρα με αναπληρώτρια την Ευγενία Ντόρντα.

Η νομίμως κλητευθείσα εταιρεία **ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΜΑΣΟΥΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ – ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ**, παραστάθηκε δια των πληρεξουσίων δικηγόρων, Αθανάσιου Ταλιαδούρου και Κωνσταντίνου Μανίκα.

Στην αρχή της συζήτησης, το λόγο έλαβε ο Εισηγητής Ιωάννης Στεφάτος, ο οποίος ανέπτυξε συνοπτικά το περιεχόμενο της υπ' αριθ. πρωτ. 7333/14.9.2021 γραπτής Εισήγησης επί της κρινόμενης υπόθεσης και πρότεινε, για τους λόγους που αναφέρονται αναλυτικά στην Εισήγηση την άρση της δέσμευσης εκποίησης του καταστήματος της ΜΑΣΟΥΤΗΣ στην περιοχή «Ανεμόμυλοι» της Χώρας της Άνδρου.

---

* Η παρούσα απόφαση εκδίδεται σε δυο (2) επιπλέον εκδόσεις με τα διακριτικά: 1) Προς Δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2) Έκδοση για την «ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΜΑΣΟΥΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ – ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ». Από τις παραπάνω εκδόσεις έχουν αφαιρεθεί τα απόρρητα επιχειρηματικά στοιχεία (όπου η ένδειξη [...]) τα οποία δεν θα πρέπει να περιέλθουν σε γνώση του αντίστοιχου αποδέκτη της έκδοσης, σύμφωνα με το άρθρο 41 του ν. 3959/2011 (ΦΕΚ 93 Α΄/20.4.2011), όπως ισχύει, και τον Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 54 Β΄/16.1.2013).

Κατόπιν τον λόγο έλαβαν οι πληρεξούσιοι δικηγόροι, οι οποίοι τοποθετήθηκαν επί της εισηγήσεως, ανέπτυξαν τις απόψεις τους, έδωσαν διευκρινίσεις και απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της ΕΑ.

Με την ολοκλήρωση της ακροαματικής διαδικασίας, οι πληρεξούσιοι δικηγόροι της εταιρείας ζήτησαν και ο Πρόεδρος της Επιτροπής χορήγησε προθεσμία τριών εργάσιμων ημερών μετά την παραλαβή των πρακτικών από το ενδιαφερόμενο μέρος, προκειμένου να υποβάλει το συμπληρωματικό της υπόμνημα.

Η Επιτροπή συνήλθε σε διάσκεψη την 20η Ιανουαρίου 2022, ημέρα Πέμπτη και ώρα 15:00, με τη συμμετοχή του Εισηγητή Ιωάννη Στεφάτου, ο οποίος δεν έλαβε μέρος στην ψηφοφορία, και αφού έλαβε υπόψη την υπ' αριθ. πρωτ. 7333/14.9.2021 Έκθεση, τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, το ισχύον νομικό πλαίσιο, και τις απόψεις που διατυπώθηκαν εγγράφως με τα υπομνήματα που κατέθεσαν και προφορικώς κατά τη συζήτηση της υπόθεσης

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

Περιεχόμενα

I.	ΙΣΤΟΡΙΚΟ	3
I.1	Η υπ' αριθ. 665/2018 Απόφαση της ΕΑ.....	3
I.2	Η υπ' αριθ. 713/2020 Απόφαση της ΕΑ.....	3
I.3	Η Περίοδος Εκποίησης – Ενέργειες του Εντολοδόχου Εκποίησης	4
II.	ΤΟ ΑΙΤΗΜΑ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΛΗΦΘΕΙΣΑ ΔΕΣΜΕΥΣΗ.....	8
III.	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΔΟΜΗΣ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ	9
III.1	Η Έρευνα της Υπηρεσίας	9
III.2	Η άποψη της ΜΑΣΟΥΤΗΣ	14
III.3	Οι απόψεις των ανταγωνιστών.....	14
IV.	ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ	17
IV.1	Θεωρητικό πλαίσιο	17
IV.2	Αξιολόγηση.....	18

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

I.1 Η υπ' αριθ. 665/2018 Απόφαση της ΕΑ

1. Με την υπ' αριθ. 665/2018 Απόφαση της ΕΑ εγκρίθηκε ομόφωνα η υπ' αριθ. πρωτ. 3088/15.05.2018 προηγούμενη γνωστοποίηση, κατ' άρθρο 6 παρ. 1-3 του ν. 3959/2011, συγκέντρωσης περί απόκτησης αποκλειστικού ελέγχου από την εταιρεία ΜΑΣΟΥΤΗΣ επί της εταιρείας «ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (εφεξής ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΗ). Δυνάμει της ως άνω απόφασης, η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση εγκρίθηκε σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 8 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, **υπό τους όρους και προϋποθέσεις (διορθωτικά μέτρα)**, τα οποία ανέλαβε έναντι της ΕΑ η εταιρεία ΜΑΣΟΥΤΗΣ¹.

2. Τα διορθωτικά μέτρα αφορούσαν τη **δέσμευση** εκποίησης του καταστήματος της ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΗ στην τοποθεσία «Αγ. Σπυρίδωνας», στη Χώρα της Άνδρου, η οποία ορίστηκε ότι θα λάμβανε χώρα με μεταβίβαση πάγιου εξοπλισμού, άυλων στοιχείων (φήμη και πελατεία) και της άδειας λειτουργίας, με κατάρτιση σχετικών συμφωνητικών και έκδοση των αντίστοιχων φορολογικών παραστατικών για καταβολή τιμήματος, ακολουθώντας τη διαδικασία και τηρώντας τις προθεσμίες που προβλέπονται στους πιο κάτω όρους σχετικά με την εκποίηση²:

- α) Κατά την Πρώτη Περίοδο Εκποίησης, η γνωστοποιούσα (ΜΑΣΟΥΤΗΣ) δεσμεύτηκε στην εύρεση αγοραστή και στη σύναψη τελικής δεσμευτικής συμφωνίας αγοραπωλησίας για την πώληση του εκποιούμενου καταστήματος **εντός έξι (6) μηνών**, με ημερομηνία έναρξης την κοινοποίηση του διατακτικού της απόφασης της ΕΑ³.
- β) Κατά τη Δεύτερη Περίοδο Εκποίησης, εάν η ΜΑΣΟΥΤΗΣ δεν είχε συνάψει τελική δεσμευτική συμφωνία αγοραπωλησίας στο τέλος της Πρώτης Περιόδου Εκποίησης, όφειλε να διορίσει Εντολοδόχο Εκποίησης, ανεξάρτητο από τα μέρη και εγκεκριμένο από την ΕΑ, στον οποίο όφειλε να δώσει αποκλειστική εντολή να πουλήσει το εκποιούμενο κατάστημα **εντός τριών (3) μηνών**, περίοδο αρχόμενη από το τέλος της Πρώτης Περιόδου Εκποίησης⁴.

I.2 Η υπ' αριθ. 713/2020 Απόφαση της ΕΑ

3. Στις 27.09.2019⁵, η αιτούσα επανήλθε εκ νέου με αίτημα απαλλαγής ή/ και τροποποίησης της αναληφθείσας δέσμευσης εκποίησης καταστήματος προτείνοντας τη λύση της σύμβασης δικαιόχρησης με την εταιρεία «EXPRESS MARKET»⁶. Η αιτούσα επανέφερε κατά βάση το υπ' αριθ. πρωτ. 255/18.04.2019 αίτημά

¹ Τα διορθωτικά μέτρα παρατίθενται αναλυτικά στο Παράρτημα I της Απόφασης 665/2018 της ΕΑ και στο υπ' αριθ. πρωτ. 4411/13.7.2018 έγγραφο της αιτούσας.

² Βλ. και Έντυπο Γνωστοποίησης Ανάλυσης Δεσμεύσεων (άρθρο 8 παρ. 8 του ν. 3959/2011).

³ Ητοι από 26.07.2018, έως 26.01.2018 οπότε και η πρώτη περίοδος εκποίησης επρόκειτο να ολοκληρωθεί. Η ΕΑ κατόπιν σχετικών αιτημάτων της ΜΑΣΟΥΤΗΣ ενέκρινε παράταση της λήξης της πρώτης περιόδου εκποίησης αρχικά έως την 26.3.2019 και ακολούθως έως την 19.4.2019 και τελικά την 31.5.2019.

⁴ Η Δεύτερη Περίοδος Εκποίησης εκκίνησε την 1.6.2019 και αρχικώς έληγε την 1.9.2019. Παρατάθηκε κατόπιν σχετικών αιτημάτων του Εντολοδόχου Εκποίησης και συνακόλουθων εγκρίσεων από την ΕΑ αρχικά έως την 30.9.2019 και ακολούθως έως την 31.10.2019 και τελικά την 30.11.2019, οπότε έληξε και η Δεύτερη Περίοδος Εκποίησης, χωρίς την επίτευξη εκποίησης του καταστήματος.

⁵ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 555/27.09.2019 επιστολή της ΜΑΣΟΥΤΗΣ.

⁶ Με την υπ' αριθ. πρωτ. 255/18.04.2019 επιστολή της η ΜΑΣΟΥΤΗΣ υπέβαλε Αίτημα Αναθεώρησης Δεσμεύσεως Εκποίησης Καταστήματος, ζητώντας να εξεταστεί από την ΕΑ η δυνατότητα απαλλαγής – άλλως και επικουρικής τροποποίησης/ αντικατάστασης – της αναληφθείσας δεσμεύσεως εκποίησης συγκεκριμένου καταστήματος στην Άνδρο, δυνάμει της σχετικής ρήτρας επανεξετάσεως, αναφέροντας ότι, κατά την γνώμη της, η αναληφθείσα δέσμευση εκποίησης του καταστήματος του Αγ. Σπυρίδωνα Χώρας Άνδρου δεν παρίστατο πλέον αναγκαία ή, επικουρικός, ότι η αναληφθείσα δέσμευση μπορούσε να τροποποιηθεί και αντικατασταθεί με τη δέσμευση λύσεως της σχέσεως συνεργασίας με την επιχείρηση «EXPRESS MARKET». Η Υπηρεσία απάντησε με την υπ. αριθ. πρωτ. 281/9.05.2019 επιστολή στα υποβληθέντα ως άνω αιτήματα της ΜΑΣΟΥΤΗΣ επισημαίνοντας ότι η ΕΑ ομόφωνα αποφάσισε ότι ήταν πρώιμο να συζητηθεί το αίτημά της για επανεξετάση ή τροποποίηση ή αντικατάσταση της αναληφθείσας δεσμεύσεως εκποίησης.

της, ενημερώνοντας περαιτέρω την Υπηρεσία ότι, κατά την γνώμη της, είχε επέλθει σημαντική μεταβολή των συνθηκών της αγοράς, καθώς από τον Ιούλιο του 2019 ξεκίνησε η λειτουργία νέου καταστήματος σούπερ-μάρκετ υπό το διακριτικό τίτλο «Αγορά Express».

4. Η ΕΑ έκρινε ομόφωνα ότι το αίτημα αναθεώρησης της αναληφθείσας δέσμευσης δεν μπορούσε να γίνει δεκτό στη συγκεκριμένη φάση της διαδικασίας, διότι δεν πληρούνταν οι τυπικές προϋποθέσεις που προβλέπονται στο Τμήμα ΣΤ «Ρήτρα Επανεξέτασης» του Παραρτήματος ΙΙ του Εντύπου Ανάλυσης Δεσμεύσεων⁷.

5. Η ΜΑΣΟΥΤΗΣ με την υπ' αριθ. πρωτ. 592/17.10.2019 επιστολή της επανέφερε το αίτημα τροποποίησης της αναληφθείσας δέσμευσης και αντικατάστασής της με δέσμευση λύσεως της σχέσεως συνεργασίας (σύμβαση δικαιόχρησης) με την επιχείρηση «EXPRESS MARKET – ΜΕΝΔΡΙΝΟΣ ΜΙΧΑΗΛ ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΙΚΕ» (εφεξής «EXPRESS MARKET» ή «ΜΕΝΔΡΙΝΟΣ»). Η ΜΑΣΟΥΤΗΣ υποστήριξε, εκ νέου, ότι οι συνθήκες, στις οποίες βασίστηκε η ανάληψη της υποχρέωσης εκποίησης καταστήματος στον Αγ. Σπυρίδωνα της Χώρας Άνδρου, έχουν εξαλειφθεί, καθώς έχει επέλθει σημαντική μεταβολή των συνθηκών στην εξεταστέα αγορά και ακόμα και αν δεν συντρέχει αδυναμία εκποίησης, η εκπλήρωση της δέσμευσης δεν παρίσταται πλέον αναγκαία.

6. Στη συνέχεια, με την υπ' αριθ. 1168/12.2.2020 επιστολή της, η ΜΑΣΟΥΤΗΣ υπέβαλε στην Υπηρεσία το δεύτερο αίτημα αναθεώρησης της Δέσμευσης, με το οποίο ανέφερε μεταξύ άλλων ότι: δεδομένων των συνθηκών και καθώς δεν είχε καταστεί εφικτή η εξεύρεση μίας κοινά αποδεκτής συναινετικής λύσης της σχέσεως συνεργασίας μεταξύ της ΜΑΣΟΥΤΗΣ και της δικαιοδόχου, **προτίθεται να τροποποιήσει την πρότασή της και να αντικατασταθεί η αναληφθείσα δέσμευση με την εκποίηση του καταστήματος της ΜΑΣΟΥΤΗΣ στην τοποθεσία «Ανεμόμυλοι» Χώρας Άνδρου.**

7. Με την υπ' αριθ. **713/2020** Απόφαση της ΕΑ εγκρίθηκε ομόφωνα το υπ' αριθ. πρωτ. 592/17.10.2019 αίτημα, ως τροποποιήθηκε με το υπ' αριθ. 1168/12.2.2020 αίτημα, της ΜΑΣΟΥΤΗΣ.

8. Ειδικότερα, η ΕΑ, λαμβανομένων υπόψη των εξαιρετικών περιστάσεων της εξεταζόμενης υπόθεσης και κυρίως του γεγονότος ότι δεν υλοποιήθηκε η αρχικώς αναληφθείσα δέσμευση εκποίησης του καταστήματος στην περιοχή του Αγ. Σπυρίδωνα, καθώς και της δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας που πλήττει την χώρα, προέκρινε ως κατάλληλη και πλέον πρόσφορη λύση για τη διατήρηση συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην αγορά της Χώρας της Άνδρου, την τροποποίηση της αρχικής δέσμευσης και συγκεκριμένα την αντικατάσταση της εκποίησης του καταστήματος στην περιοχή του Αγ. Σπυρίδωνα με εκποίηση του καταστήματος στην τοποθεσία «Ανεμόμυλοι».

9. Ενόψει των ανωτέρω, οι δεσμεύσεις που είχαν υιοθετηθεί με την προγενέστερη υπ' αριθ. 665/2018 Απόφαση της ΕΑ περί έγκρισης απόκτησης αποκλειστικού ελέγχου επί της ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΗ τροποποιήθηκαν, βάσει της ρήτρας επανεξέτασης, και αντικαταστάθηκε η δέσμευση εκποίησης του καταστήματος της ΜΑΣΟΥΤΗΣ στην περιοχή «Αγ. Σπυρίδων» της Χώρας της Άνδρου, με δέσμευση εκποίησης του έτερου καταστήματος της εταιρείας που λειτουργεί στη Χώρα της Άνδρου και συγκεκριμένα στην περιοχή «Ανεμόμυλοι». Η εκποίηση του καταστήματος στην περιοχή «Ανεμόμυλοι» ορίστηκε να υλοποιηθεί εντός **έξι (6) μηνών από την υπογραφή σύμβασης με τον Εντολοδόχο Εκποίησης**⁸.

I.3 Η Περίοδος Εκποίησης – Ενέργειες του Εντολοδόχου Εκποίησης

10. Η ΕΑ δεν διαθέτει τα μέσα προκειμένου να επιβλέπει άμεσα και αποτελεσματικά την εφαρμογή των δεσμεύσεων που αναλαμβάνουν τα μέρη σε περιπτώσεις εγκρίσεων συγκεντρώσεων με ανάληψη δεσμεύσεων⁹.

⁷ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 571/04.10.2019 επιστολή της Υπηρεσίας.

⁸ Επιπλέον, η ΜΑΣΟΥΤΗΣ όφειλε να ορίσει Εντολοδόχο Εκποίησης για την υλοποίηση της νέας δέσμευσης.

⁹ Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα που είναι αποδεκτά βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου και του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 602/2004 της Επιτροπής, εφεξής «Ανακοίνωση».

Τον ρόλο αυτό αναλαμβάνει ανεξάρτητο από τα μέρη πρόσωπο, ο Εντολοδόχος, ο οποίος διορίζεται από τα μέρη και εγκρίνεται από την ΕΑ. Ο ρόλος του Εντολοδόχου μπορεί να επεκταθεί σε δύο στάδια: στο πρώτο στάδιο (Πρώτη Περίοδος Εκποίησης), θα είναι αρμόδιος να παρακολουθεί τις προσπάθειες των μερών να βρουν μελλοντικό αγοραστή (Εντολοδόχος Επίβλεψης). Εφόσον τα μέρη αποτύχουν στην εξεύρεση αποδεκτού αγοραστή εντός του χρονοδιαγράμματος που ορίζεται στις δεσμεύσεις τους, τότε στο δεύτερο στάδιο (Δεύτερη Περίοδος Εκποίησης), δίδεται στο Εντολοδόχο ανέκκλητη εντολή να πραγματοποιήσει την εκποίηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας εντός συγκεκριμένης προθεσμίας σε οποιαδήποτε τιμή, κατόπιν εγκρίσεως της ΕΑ (Εντολοδόχος Εκποίησης).

11. Εν προκειμένω, με την υπ' αριθ. 713/2020 Απόφασή της η ΕΑ αποφάσισε τον ορισμό, από την ΜΑΣΟΥΤΗΣ, Εντολοδόχου Εκποίησης για την υλοποίηση της νέας δέσμευσης εκποίησης του καταστήματός της στην περιοχή «Ανεμόμυλο» της Χώρας της Άνδρου. Κατόπιν τούτου, η ΕΑ ενέκρινε ομόφωνα την πρώτη πρόταση της ΜΑΣΟΥΤΗΣ για διορισμό Εντολοδόχου Εκποίησης, την εταιρεία με την επωνυμία «ΣΟΛ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και των προσώπων που συγκροτούν την ειδική ομάδα έργου, ως Εντολοδόχου Εκποίησης (εφεξής «ΣΟΛ» ή «Εντολοδόχος Εκποίησης».

12. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του¹⁰, ο Εντολοδόχος Εκποίησης, κατά την περίοδο εκποίησης του καταστήματος στην περιοχή «Ανεμόμυλο» της Χώρας της Άνδρου, προσκόμισε τις ακόλουθες μηνιαίες εκθέσεις προόδου/ ενημερωτικά δελτία:

- Πρώτο ενημερωτικό δελτίο (25 Σεπτεμβρίου 2020): Ο Εντολοδόχος Εκποίησης επισκέφθηκε, στις 15 Σεπτεμβρίου 2020 το νησί της Άνδρου και το κατάστημα στην περιοχή «Ανεμόμυλο» της Χώρας της Άνδρου, οπότε και συνέλεξε τα απαραίτητα στοιχεία για τη λειτουργία του. Προέβη, επίσης, σε μια γενική καταγραφή των στοιχείων του καταστήματος και συνέλεξε πληροφορίες σχετικά με την αξία των εμπορευμάτων, τα έξοδα και τα έσοδα του καταστήματος από το 2019 έως και τον Αύγουστο 2020. Παράλληλα πραγματοποίησε μια προκαταρκτική άσκηση χαρτογράφησης της αγοράς σχετικά με καταστήματα λιανικής πώλησης τροφίμων που δραστηριοποιούνται στη Χώρα της Άνδρου, στο Γαύριο και το Μπασιί.

- Δεύτερο ενημερωτικό δελτίο (4 Νοεμβρίου 2020): Στη διάρκεια του Οκτωβρίου ο Εντολοδόχος Εκποίησης συνέταξε το Πληροφοριακό Υπόμνημα σχετικά με την εκποιούμενη δραστηριότητα και αφού μελέτησε τον κλάδο των σούπερ μάρκετ, συνέταξε μια λίστα με τις αλυσίδες σούπερ μάρκετ που ενδέχεται να ενδιαφέρονται για το εκποιούμενο κατάστημα. Ακολούθως, πραγματοποίησε τηλεφωνική επικοινωνία με τους υπεύθυνους των περισσότερων επιχειρήσεων της λίστας και έστειλε το Πληροφοριακό Υπόμνημα στο σύνολο των επιχειρήσεων. Το Πληροφοριακό Υπόμνημα δεν απεστάλη στην ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ ούτε αρχικά στην MARKET IN, διότι, σύμφωνα με την ΣΟΛ, αυτές ήδη δραστηριοποιούνται στο νησί, με σημαντική παρουσία. Στη συνέχεια, στις 29 Οκτωβρίου απεστάλη επιστολή υπενθύμισης προς τις επιχειρήσεις, στις οποίες είχε σταλεί το Πληροφοριακό Υπόμνημα, προκειμένου να ενημερώσουν την ΣΟΛ, εάν ενδιαφέρονται για την απόκτηση του εκποιούμενου καταστήματος. Την ίδια μέρα, ο Εντολοδόχος Εκποίησης, έλαβε επιστολή αρχικής εκδήλωσης ενδιαφέροντος για το κατάστημα, από την αλυσίδα ΒΑΖΑΑΡ.

- Τρίτο ενημερωτικό δελτίο (1 Δεκεμβρίου 2020): Στις 11 Νοεμβρίου 2020, η ΣΟΛ έστειλε δεύτερη επιστολή υπενθύμισης προς εκείνες τις επιχειρήσεις της λίστας, οι οποίες δεν είχαν ενημερώσει αν ενδιαφέρονται ή όχι για το εκποιούμενο κατάστημα. Τον ίδιο μήνα, ο Εντολοδόχος Εκποίησης επικοινωνήσε με την ΒΑΖΑΑΡ,

¹⁰ Ο Εντολοδόχος Εκποίησης πωλεί την Εκποιούμενη Δραστηριότητα σε αγοραστή, υπό την προϋπόθεση και αφού έχουν συναιέσει τα μέρη, ότι η ΕΑ έχει εγκρίνει και τον αγοραστή και την τελική δεσμευτική συμφωνία αγοραπωλησίας. Ο Εντολοδόχος της Εκποίησης περιλαμβάνει στην συμφωνία αγοραπωλησίας τις διατάξεις και τους όρους που θεωρεί απαραίτητους για την ταχεία πώληση εντός της Περιόδου Εκποίησης Εντολοδόχου. Ο Εντολοδόχος της Εκποίησης υποβάλλει στην ΕΑ πλήρη μηνιαία έκθεση σχετικά με την πρόοδο της διαδικασίας εκποίησης καθώς και πρόσθετες εκθέσεις κατόπιν αιτήματος της ΕΑ. Με τον τρόπο αυτό, τα μέρη εγγυώνται την αποτελεσματικότητα των δεσμεύσεων και παρέχουν στην ΕΑ τη διαβεβαίωση ότι η τροποποίηση της κοινοποιούμενης συγκέντρωσης, όπως προτείνεται από αυτά, θα πραγματοποιηθεί με τον απαιτούμενο βαθμό βεβαιότητας.

προκειμένου να επιβεβαιώσει το ενδιαφέρον της αλυσίδας για το κατάστημα και να προγραμματίσει τα επόμενα βήματα επικοινωνίας.

- Τέταρτο ενημερωτικό δελτίο (8 Ιανουαρίου 2021): Κατά την περίοδο του Δεκεμβρίου 2020 και μετά από επικοινωνία με την ΕΑ, ο Εντολοδόχος Εκποίησης έστειλε το Πληροφοριακό Υπόμνημα, σχετικά με το εκποιούμενο κατάστημα, σε επιπλέον τρεις αλυσίδες σούπερ μάρκετ και ειδικότερα τις αλυσίδες MARKET IN, LIDL και SPAR. **Στις 8 Δεκεμβρίου 2020, η MARKET IN απάντησε στη ΣΟΛ ότι δεν ενδιαφέρεται για το κατάστημα, [...]**¹¹. Την ίδια μέρα η ΒΑΖΑΑΡ έστειλε επιστολή εκδήλωσης ενδιαφέροντος, με την οποία ζητούσε από τον Εντολοδόχο Εκποίησης τα μέχρι τότε διαθέσιμα ενημερωμένα οικονομικά στοιχεία του καταστήματος. Ωστόσο, εφόσον έλαβε τα ζητούμενα στοιχεία από την ΣΟΛ, στις 23 Δεκεμβρίου η ΒΑΖΑΑΡ απέσυρε το ενδιαφέρον της για το κατάστημα, διότι βρήκε διαφορετική λύση για τη δραστηριοποίησή της στο νησί.

- Πέμπτο ενημερωτικό δελτίο (5 Φεβρουαρίου 2021): Τον Ιανουάριο 2021 ο Εντολοδόχος Εκποίησης απέστειλε υπενθύμιση για την έκφραση ενδιαφέροντος στη LIDL και την SPAR. Στις 26 Ιανουαρίου, η LIDL απάντησε ότι δεν ενδιαφέρεται για το εκποιούμενο κατάστημα.

13. Στην «Επισκόπηση Ενεργειών Συμβούλου», την οποία έστειλε η ΣΟΛ συνοψίζει το σύνολο των εργασιών που αυτή πραγματοποίησε εντός του εξαμήνου εκποίησης και καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η *«μη επίδειξη ενδιαφέροντος από τις υπόλοιπες εταιρείες, μας οδηγεί στο συμπέρασμα πως στην αγορά δεν υπάρχει ενδιαφέρον για την εξαγορά του καταστήματος [ενν. στην περιοχή Ανεμόμυλοι στη Χώρα της Άνδρου] της Μασούτης στο νησί της Άνδρου»*¹².

14. Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει αναλυτικά τις εταιρείες, στις οποίες απεστάλη πληροφοριακό υλικό για το εκποιούμενο κατάστημα, όπως και πληροφορίες για τη σχετική αλληλογραφία με αυτές:

---

¹¹ Έμφαση του Συντάκτη της Απόφασης

¹² Επισκόπηση ενεργειών Συμβούλου, Αύγουστος 2020 – Ιανουάριος 2021 – ΣΟΛ – CROWE.

Α/Α	Επωνυμία	Ημ/νία Αποστολής	Ημ/νία Υπενθύμησης	Απάντηση Ενδιαφερόμενων	Ημ/νία Απάντησης
1	ΒΑΖΑΑΡ Α.Ε.	21/10/2020	29/10/2020	ΘΕΤΙΚΗ	8/12/2020
				ΑΠΟΣΥΡΣΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ	23/12/2020
2	CONTRA MARKET ΙΚΕ	7/10/2020	29/10/2020	ΑΡΝΗΤΙΚΗ	2/11/2020
3	LIDL HELLAS & ΣΙΑ Ο.Ε.	3/12/2020	25/1/2021	ΑΡΝΗΤΙΚΗ	26/1/2021
4	MARKET IN Α.Ε.Β.Ε.	3/12/2020	-	ΑΡΝΗΤΙΚΗ	8/12/2020
5	OK ANYTIME MARKET Α. Ε.	21/10/2020	25/1/2021	ΕΚΚΡΕΜΕΙ	
6	SPAR ΑΕ	4/12/2020	25/1/2021	ΕΚΚΡΕΜΕΙ	
7	SUPER MARKET ΠΤΟΛΕΜΑΙΣ ΕΠΕ	7/10/2020	29/10/2020	ΕΚΚΡΕΜΕΙ	
8	ΑΓΝΟ MARKET ΜΕΑΤ	13/10/2020	29/10/2020	ΑΡΝΗΤΙΚΗ	4/11/2020
9	ΑΝΕΔΗΚ ΚΡΗΤΙΚΟΣ	08/10/2020	29/10/2020	ΕΚΚΡΕΜΕΙ	
10	Β. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΣ Α.Ε.	13/10/2020	29/10/2020	ΑΡΝΗΤΙΚΗ	29/10/2020
11	ΓΕΓΟΣ Α.Ε.	20/10/2020	29/10/2020	ΕΚΚΡΕΜΕΙ	
12	ΓΟΥΝΤΣΙΔΗΣ Α.Ε.	16/10/2020	29/10/2020	ΕΚΚΡΕΜΕΙ	
13	Δ.ΘΑΝΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.	21/10/2020	29/10/2020	ΕΚΚΡΕΜΕΙ	
14	ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΥΠΕΡΑΓΟΡΕΣ ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ	14/10/2020	29/10/2020	ΕΚΚΡΕΜΕΙ	
15	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ Δ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ Α.Ε.	13/10/2020	29/10/2020	ΑΡΝΗΤΙΚΗ	29/10/2020
16	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΠΕΛ/ΣΟΥ ΚΕΡΔΟΣ Α.Ε.	16/10/2020	29/10/2020	ΕΚΚΡΕΜΕΙ	
17	Ι & Φ ΚΟΝΤΑΡΑΤΟΥ Α.Ε.	16/10/2020	29/10/2020	ΕΚΚΡΕΜΕΙ	
18	ΛΕΩΝ Α.Ε.	13/10/2020	29/10/2020	ΕΚΚΡΕΜΕΙ	
19	ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.	21/10/2020		ΑΡΝΗΤΙΚΗ	21/10/2020
20	ΟΜΙΛΟΣ ΑΣΤΕΡΑΣ SUPER MARKET	22/10/2020	29/10/2020	ΑΡΝΗΤΙΚΗ	29/10/2020
21	ΠΕΝΤΕ Α.Ε.	21/10/2020	-	ΑΡΝΗΤΙΚΗ	22/10/2020
22	ΣΠΑΚ ΜΑΡΚΕΤ Α.Ε.	16/10/2020	29/10/2020	ΕΚΚΡΕΜΕΙ	
23	ΣΥΝ.ΚΑ. ΠΡΟΜΗΘ. & ΚΑΤΑΝΑΛ. ΣΥΝ/ΜΟΣ	22/10/2020	29/10/2020	ΕΚΚΡΕΜΕΙ	
24	ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗΣ Α.Ε.	21/10/2020	-	ΑΡΝΗΤΙΚΗ	26/10/2020
25	ΧΑΡΑ Α.Ε.	8/10/2020	-	ΑΡΝΗΤΙΚΗ	12/10/2020

15. Τέλος, στην Τελική Έκθεση Εντολοδόχου¹³, η οποία αφορά στο εξεταζόμενο, εν προκειμένω, αίτημα άρσης της δέσμευσης εκποίησης του καταστήματος της ΜΑΣΟΥΤΗΣ στην περιοχή Ανεμόμυλοι της Χώρας της Άνδρου, η ΣΟΛ εκθέτει τα ακόλουθα:

16. «[...] 1. Κατά τη διάρκεια των προηγούμενων μηνών κατά την οποία είχαμε αναλάβει το ρόλο του Εντολοδόχου Εκποίησης, προβήκαμε σε επικοινωνία (τηλεφωνική και έγγραφη) με 25 αλυσίδες super markets, για τη διερεύνηση τυχόν ενδιαφέροντος για την εξαγορά του εν λόγω καταστήματος της ΜΑΣΟΥΤΗΣ στην περιοχή ΑΝΕΜΟΜΥΛΟΙ της χώρας Άνδρου.

2. Από τις απαντήσεις που λάβαμε, καμία εκ των αλυσίδων super markets δεν εκδήλωσε ενδιαφέρον για να εξετάσει περαιτέρω την περίπτωση της εξαγοράς [...].

3. Πρόσφατα πληροφορηθήκαμε ότι στη χώρα Άνδρου, σε πολύ κοντινή απόσταση από το εν λόγω κατάστημα, άνοιξε και λειτουργεί super market της εταιρίας MARKET IN [...]. 4. Η έναρξη λειτουργίας του ως άνω καταστήματος έρχεται να προστεθεί στην από το καλοκαίρι του 2019 λειτουργία του καταστήματος Αγορά Express επί του κεντρικού πεζοδρόμου της Χώρας.

¹³ Υπ' αριθ. πρωτ. 5583/28.06.2021.

Στη τελευταία Έκθεση μας (Φεβρουάριος 2021), σας είχαμε γνωρίσει την άποψη μας ότι στην αγορά δεν υπάρχει ενδιαφέρον για την εξαγορά του καταστήματος της ΜΑΣΟΥΤΗΣ στο νησί της Άνδρου.

Η άποψη μας ενισχύεται περαιτέρω λαμβάνοντας υπόψιν την πρόσφατη δραστηριοποίηση της εταιρίας MARKET IN στην Άνδρο, σε πολύ κοντινή απόσταση (μικρότερη των 200 μέτρων) από το κατάστημα της ΜΑΣΟΥΤΗΣ, η οποία ενισχύει τον ανταγωνισμό.»

17. Με τα εν λόγω δεδομένα, ο Εντολοδόχος Εκποίησης καταλήγει στο συμπέρασμα ότι συντρέχουν επαρκείς λόγοι για να εξετασθεί το υποβληθέν αίτημα της ΜΑΣΟΥΤΗΣ για άρση της δέσμευσης.

II. ΤΟ ΑΙΤΗΜΑ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΛΗΦΘΕΙΣΑ ΔΕΣΜΕΥΣΗ

18. Την 31.01.2021 ολοκληρώθηκε η τεθείσα, με την υπ' αριθ. 713/2020 Απόφαση της ΕΑ εξάμηνη περίοδος, σχετικά με την εκποίηση του καταστήματος στην περιοχή «Ανεμόμυλου» της Χώρας Άνδρου, σύμφωνα με τη σχετική δέσμευση που η ΜΑΣΟΥΤΗΣ ανέλαβε, δυνάμει της ως άνω Απόφασης και κατόπιν σχετικής τροποποίησης της αρχικής δεσμεύσεως που είχε αναληφθεί με την υπ' αριθ. 665/2018 Απόφαση της ΕΑ.

19. Στις 24.02.2021, η ΜΑΣΟΥΤΗΣ υπέβαλε στην ΕΑ το υπ' αριθ. πρωτ. 1749/24.02.2021 αίτημα οριστικής απαλλαγής της εταιρείας από την αναληφθείσα, με την υπ' αριθ. 713/2020 Απόφαση της ΕΑ, δέσμευση για εκποίηση του καταστήματός της στην περιοχή «Ανεμόμυλου» της Χώρας της Άνδρου.

20. Η εταιρεία στηρίζει το αίτημά της στις ακόλουθες σημαντικές, κατά την εκτίμησή της, παραμέτρους και εξελίξεις, θεωρούμενες είτε ως επιμέρους, είτε από κοινού ως δικαιολογητικοί λόγοι:

(α) Αντικειμενική Αδυναμία Ευρέσεως Υποψηφίου Αγοραστή

21. Παρά την αποστολή σειράς επιστολών, πληροφοριακών σημειωμάτων, πληροφοριακών δελτίων και υπενθυμιστικών επιστολών, σε συνολικά εικοσιπέντε (25) αλυσίδες σούπερ μάρκετ, καμία δεν εκδήλωσε ενδιαφέρον για το υπό εκποίηση κατάστημα της Άνδρου. Η αλυσίδα ΒΑΖΑΑΡ, η οποία ήταν η μοναδική που εκδήλωσε αρχικά ενδιαφέρον, απέσυρε, εν τέλει, το ενδιαφέρον της. Το αντικειμενικό αυτό γεγονός, σύμφωνα με τη ΜΑΣΟΥΤΗΣ «σε συνδυασμό με τη δυσμενή οικονομική συγκυρία εξαιτίας της συνεχιζόμενης υγειονομικής κρίσης που πλήττει την Χώρα, οι επιπτώσεις της οποίας αναμένεται να συνεχιστούν σε μεσοπρόθεσμο τουλάχιστον ορίζοντα, ...αποτελεί, ήδη, σημαντική και επαρκή νομική βάση για την τροποποίηση της υπ' αριθ. 713/2020 Απόφάσεως της Επιτροπής Ανταγωνισμού και, εντεύθεν, για την απαλλαγή από την εκεί αναληφθείσα δέσμευση».

(β) Σημαντική Μεταβολή Συνθηκών Αγοράς

22. Η εταιρεία επίσης υποστηρίζει πως, δεδομένου ότι έχει παρέλθει σημαντικό και ικανό χρονικό διάστημα, το οποίο ξεπερνά τα δύομιση έτη από την αρχική υπ' αριθ. 665/2018 Απόφαση της ΕΑ, «μπορεί, με ασφάλεια, να διαγνωσθεί η επέλευση σημαντικών μεταβολών στις ανταγωνιστικές συνθήκες της επίδικης αγοράς, μεταβολές που επιρρωνύουν και τον αρχικό ισχυρισμό της Εταιρείας ... ότι η σχετική αγορά (ακόμη κι αν δεν ήθελε θεωρηθεί ως ενιαία και εκτεινόμενη στο σύνολο της νήσου) δεν είναι στεγανοποιημένη, αλλά, αντιθέτως, παρουσιάζει περιθώρια περαιτέρω επέκτασης». Ειδικότερα, η εταιρεία επικαλείται την έναρξη λειτουργίας στη σχετική γεωγραφική αγορά της Χώρας της Άνδρου, νέου καταστήματος με την επωνυμία «Αγορά Express» και την επικείμενη είσοδο της αλυσίδας MARKET IN.

Λειτουργία Καταστήματος «Αγορά Express» στη Χώρα Άνδρου

23. Από τον Ιούλιο του 2019 ξεκίνησε να λειτουργεί, στον κεντρικό πεζόδρομο της Χώρας, νέο κατάστημα σούπερ-μάρκετ με το διακριτικό τίτλο «Αγορά Express». Η εν λόγω επιχείρηση ανήκει στον τοπικό επιχειρηματία, Μ. Μενδρινό, ο οποίος λειτουργεί και το κατάστημα «Express Market» στη Χώρα της Άνδρου. Το νέο κατάστημα δεν σχετίζεται με το δίκτυο ειδικών συνεργατών της ΜΑΣΟΥΤΗΣ και λειτουργεί υπό δικό του διακριτικό τίτλο. Πρόκειται για ένα άρτιο κατάστημα, το οποίο βρίσκεται σε πολύ κεντρική και ανταγωνιστική τοποθεσία, ενώ συνιστά το μοναδικό κατάστημα αυτού του μεγέθους επί του κεντρικού πεζοδρόμου, από όπου διέρχεται

καθημερινά η συντριπτική πλειοψηφία κατοίκων και επισκεπτών της Χώρας. Τη λειτουργία του ανέλαβε Ανδριώτης επιχειρηματίας με γνώσεις τόσο του λιανεμπορίου, όσο και της τοπικής αγοράς και κοινωνίας της Άνδρου¹⁴.

24. Η ΜΑΣΟΥΤΗΣ αναφέρει ότι η «σημασία ενάρξεως λειτουργίας νέου καταστήματος - εντός μάλιστα μίας τόσο στενά οριοθετημένης τοπικής αγοράς - σε απόδειξη της σημαντικής μεταβολής των ανταγωνιστικών συνθηκών αναγνωρίζεται ρητώς και στην πρόσφατη υπ' αριθ. 664/2018 απόφαση της Επιτροπής». Περαιτέρω, η σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα έναρξη λειτουργίας νέου καταστήματος καταδεικνύει και εμπράκτως, κατά την άποψη της ΜΑΣΟΥΤΗΣ, ότι τα εμπόδια εισόδου και το επίπεδο κορεσμού στην αγορά είναι χαμηλότερα από τα διαλαμβανόμενα στην αρχική Απόφαση χαρακτηριστικά, που δεν συνάδουν με την παρουσία μιας «υπερ-δεσπόζουσας», βάσει των αποδιδόμενων στην Απόφαση μεριδίων αγοράς, επιχείρησης.

25. Δεδομένου ότι έχουν παρέλθει σχεδόν δύο έτη από την έναρξη λειτουργίας του ως άνω καταστήματος, η εταιρεία θεωρεί το διάστημα αυτό αντικειμενικά ικανό, προκειμένου να αναγνωρισθεί ότι η εν λόγω επιχείρηση κατόρθωσε επιτυχώς να εισέλθει στην αγορά, να εδραιωθεί και να αποτελεί, πλέον, έναν υπολογίσιμο και σημαντικό ανταγωνιστή.

Είσοδος αλυσίδας «MARKET IN»

26. Η ΜΑΣΟΥΤΗΣ επικαλείται, επίσης, την διαφαινόμενη, κατά τον χρόνο κατάθεσης του αιτήματος, είσοδο της αλυσίδας «MARKET IN», μέσω εξαγοράς καταστήματος ή/και καταστημάτων της ΓΟΝΕΟΣ Α.Ε., πρώην τοπικής αλυσίδας της Άνδρου. Η «MARKET IN» τελικά ξεκίνησε, στις 11 Ιουνίου 2021 τη λειτουργία καταστήματος σούπερ μάρκετ, επίσης στην τοποθεσία «Ανεμόμυλου», το οποίο παλαιότερα λειτουργούσε η τοπική αλυσίδα ΓΟΝΕΟΣ. Κατά την άποψη της ΜΑΣΟΥΤΗΣ, η έναρξη λειτουργίας του εν λόγω καταστήματος αποτελεί μια «επιπρόσθετη σημαντική μεταβολή που έρχεται να προστεθεί στην προ ενάμιση έτους προαναφερθείσα έναρξη λειτουργίας του καταστήματος «Αγορά»». Η λειτουργία του καταστήματος της ΓΟΝΕΟΣ επιβεβαιώνει, σύμφωνα με την εταιρεία, αφενός, την απουσία σημαντικών εμποδίων εισόδου και, αφετέρου, την εκφρασθείσα εκτίμησή της ότι, καθώς στην ευρύτερη περιοχή της Χώρας υφίστανται ακίνητα που, κατά το παρελθόν, είχαν λειτουργήσει ως καταστήματα σούπερ-μάρκετ, τα εν λόγω ακίνητα μπορούν πράγματι να κινήσουν το ενδιαφέρον και έτερων επιχειρήσεων. Υπάρχει, δηλαδή, σημαντικό περιθώριο επεκτάσεως/αναπτύξεως του ανταγωνισμού.

III. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΔΟΜΗΣ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ

III.1 Η Έρευνα της Υπηρεσίας

27. Στην Ενότητα που ακολουθεί παρουσιάζεται η δομή της αγοράς λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ στην ευρύτερη περιοχή της Χώρας της Άνδρου α) κατά την περίοδο πραγματοποίησης της εξαγοράς της αλυσίδας ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΗ από την αλυσίδα ΜΑΣΟΥΤΗΣ, με βάση τα οικονομικά στοιχεία του 2017, β) κατά την περίοδο εξέτασης της τροποποίησης της ληφθείσας, με την υπ' αριθ. 665/2018 Απόφαση της ΕΑ, δέσμευσης, με βάση οικονομικά στοιχεία του 2019 και, τέλος, γ) κατά την παρούσα περίοδο – ήτοι το 2021, με βάση τα οικονομικά στοιχεία του 2019 και 2020.

α) Η δομή της αγοράς κατά τον χρόνο εξέτασης της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης

28. Από την αρχική ανάλυση στο πλαίσιο της εξέτασης της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης, είχε εκτιμηθεί ότι, βάσει των στοιχείων του έτους 2017, το αθροιστικό μερίδιο που θα αποκτούσε η ΜΑΣΟΥΤΗΣ, συμπεριλαμβανομένου και του μεριδίου αγοράς του καταστήματος Express Market, ειδικού συνεργάτη της

¹⁴ Σημειώνεται από τη ΜΑΣΟΥΤΗΣ ότι ο εν λόγω επιχειρηματίας ούτε έλαβε, ούτε απαιτείτο να λάβει, την προηγούμενη έγκριση της Εταιρείας, προκειμένου να ανοίξει νέο - και ανταγωνιστικό προς τα δικά της - κατάστημα (ρήτρα όλως συνηθισμένη επί αμιγών συμβάσεων δικαιοχρησίας).

ΜΑΣΟΥΤΗΣ, μετά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης στην τοπική αγορά (η οποία στην Απόφαση 665/2018 είχε οριστεί ως η Χώρα της Άνδρου), θα ανερχόταν σε 91,6% με βάση τον κύκλο εργασιών του 2017 και, συνεπώς, η ΜΑΣΟΥΤΗΣ θα αποκτούσε δεσπόζουσα θέση (βλ. Πίνακα 1 αμέσως κατωτέρω). Όσον αφορά τον αριθμό των ανταγωνιστών, προέκυπτε ότι αυτός ήταν μικρός, και ανερχόταν σε μόλις τρεις (3) επιχειρήσεις, ενώ δεν υπήρχαν καταστήματα ανταγωνιστικών αλυσίδων σούπερ μάρκετ.

Πίνακας 1: Μεριδία στην αγορά λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ στη Χώρα της Άνδρου, 2017

α/α	ΣΗΜΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ 1/1/17-31/12/17	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
1	ΠΡΟΜΗΘ/ΤΙΚΗ	ΑΓΙΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝΑΣ	[...]	[45-55]%
2	ΠΡΟΜΗΘ/ΤΙΚΗ	Ε.Ο. ΓΑΥΡΙΟΥ – ΧΩΡΑΣ ΑΝΔΡΟΥ (ΑΝΕΜΟΜΥΛΟΙ)	[...]	[15-25]%
3	Express Market ¹⁵	Χώρα Άνδρου	[...]	[15-25]%
	Μερικό Σύνολο		[...]	[85-95]%
4	Σβουρένος Ζαχαρίας & ΣΙΑ	Χώρα Άνδρου	[...]	[0-5]%
5	Παραδοσιακό Παντοπωλείο Άνδρου	Χώρα Άνδρου	[...]	[0-5]%
6	Κολυδά Χριστίνα (MINI MARKET)	Χώρα Άνδρου	[...]	[0-5]%
	ΣΥΝΟΛΟ		[...]	100%

Πηγή: Στοιχεία προσκομισθέντα από την ΜΑΣΟΥΤΗΣ και τους ανταγωνιστές στο πλαίσιο της γνωστοποίησης συγκέντρωσης (επεξεργασία ΓΔΑ).

29. Σημειώνεται, δε, ότι, λόγω και του ημιαστικού χαρακτήρα της σχετικής γεωγραφικής αγοράς, ελήφθησαν υπόψη εν προκειμένω, για τους σκοπούς εξέτασης της συγκέντρωσης, και τα παραδοσιακά παντοπωλεία (μίνι μάρκετ), τα οποία είναι δυνατό να παρέχουν μερικά σημαντικά πλεονεκτήματα, όπως προσωπική εξυπηρέτηση, ευκολία πρόσβασης, εκτεταμένο ωράριο κ.λπ. και θα μπορούσαν να θεωρηθούν ανταγωνιστές των σούπερ μάρκετ στο βαθμό που αποτελούν για το μέσο καταναλωτή μία λογική εναλλακτική δυνατότητα για την κάλυψη των αναγκών του σε είδη διατροφής.

30. Επιπλέον, σύμφωνα με τους ανταγωνιστές που δραστηριοποιούνται στην περιοχή, αλλά και όπως προέκυψε από την έρευνα που είχε διεξάγει η Υπηρεσία, κατά το χρόνο γνωστοποίησης της συγκέντρωσης, είχαν κλείσει αρκετά ανταγωνιστικά καταστήματα (Μίνι μάρκετ / Παντοπωλεία / Σούπερ Μάρκετ) στην τοπική αγορά και συγκεκριμένα τα καταστήματα του βασικού τοπικού ανταγωνιστή στη Χώρα της Άνδρου (Σούπερ Μάρκετ ΓΟΝΕΟΣ) διέκοψαν τη λειτουργία τους εντός του έτους 2017.

β) Η δομή της αγοράς κατά τον χρόνο εξέτασης του υπ' αριθ. πρωτ. 1168/12.2.2020 αιτήματος τροποποίησης/ αναθεώρησης της αρχικώς αναληφθείσας δέσμευσης – Εξέταση ενδεχόμενης μεταβολής των συνθηκών της αγοράς

31. Σύμφωνα με τα στοιχεία που προέκυψαν από την έρευνα της Υπηρεσίας κατά την εξέταση του υπ' αριθ. πρωτ. 1168/12.2.2020 αιτήματος τροποποίησης/ αναθεώρησης της αρχικώς αναληφθείσας δέσμευσης της ΜΑΣΟΥΤΗΣ, για τους πρώτους εννέα μήνες του 2019 το μερίδιο αγοράς της ΜΑΣΟΥΤΗΣ περιορίζεται στο [85-95]% με βάση τις πωλήσεις για την περίοδο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2019, καθώς κατά το συγκεκριμένο έτος λειτούργησε το νέο κατάστημα με την επωνυμία «Αγορά EXPRESS» στη Χώρα της Άνδρου, περιορίζοντας το αθροιστικό μερίδιο της ΜΑΣΟΥΤΗΣ (συμπεριλαμβανομένου και του μεριδίου αγοράς του καταστήματος Express Market το οποίο λειτουργεί με το σύστημα δικαιόχρησης).

¹⁵ Τα στοιχεία αφορούν ένα μέρος μόνο του 2017, δεδομένου ότι η επιχείρηση ξεκίνησε τη δραστηριότητά της στις 22.04.2017.

Πίνακας 2: Μεριδία στην αγορά λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ στη Χώρα της Άνδρου, (εννιάμηνο 2019)

α/α	ΣΗΜΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ 1/1/19-30/9/2019	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
1	ΜΑΣΟΥΤΗΣ (πρώην ΠΡΟΜΗΘ/ΤΙΚΗ)	ΑΓΙΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝΑΣ	[...]	[35-45]%
2	ΜΑΣΟΥΤΗΣ (πρώην ΠΡΟΜΗΘ/ΤΙΚΗ)	Ε.Ο. ΓΑΥΡΙΟΥ – ΧΩΡΑΣ ΑΝΔΡΟΥ (ΑΝΕΜΟΜΥΛΟΙ)	[...]	[25-35]%
3	Express Market	Χώρα Άνδρου	[...]	[15-25]%
	Μερικό Σύνολο		[...]	[85-95]%
4	Αγορά EXPRESS	Χώρα Άνδρου	[...]	[5-10]%
5	Σβουρένος Ζαχαρίας & ΣΙΑ ¹⁶	Χώρα Άνδρου	[...]	[0-5]%
6	Παραδοσιακό Παντοπωλείο Άνδρου	Χώρα Άνδρου	[...]	[0-5]%
7	Κολυδά Χριστίνα (MINI MARKET)	Χώρα Άνδρου	[...]	[0-5]%
	ΣΥΝΟΛΟ		[...]	100%

Πηγή: Στοιχεία προσκομισθέντα από την ΜΑΣΟΥΤΗΣ και τους ανταγωνιστές (επεξεργασία ΓΔΑ).

32. Από τα στοιχεία που συγκέντρωσε η Υπηρεσία, προκύπτει ότι η νέα επιχείρηση «Αγορά EXPRESS», που λειτούργησε το 2019, απέκτησε μερίδιο [5-10]% περιορίζοντας ουσιαστικά κατά [0-5]% (από [85-95]% (Πίνακας 1) σε [85-95]% (πίνακας 2)) περίπου το μερίδιο της ΜΑΣΟΥΤΗΣ σε όρους πωλήσεων (κύκλου εργασιών), σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο.

33. Στην αγορά συνεχίζει να δραστηριοποιείται μικρός αριθμός ανταγωνιστών με μικρά μερίδια αγοράς, ενώ δεν δραστηριοποιείται στην περιοχή άλλη αλυσίδα σούπερ μάρκετ τοπικής ή πανελλαδικής εμβέλειας.

γ) Η δομή της αγοράς κατά τον χρόνο εξέτασης του τρέγοντος αιτήματος απαλλαγής από τη δέσμευση – Εξέταση ενδεχόμενης μεταβολής των συνθηκών της αγοράς

34. Στο πλαίσιο εξέτασης του αιτήματος απαλλαγής από την αναληφθείσα, με την υπ' αριθ. 713/2020 Απόφαση της ΕΑ, δέσμευση για εκποίηση του καταστήματος στην περιοχή Ανεμόμυλοι στην Χώρα της Άνδρου, η ΓΔΑ προέβη στην εκ νέου αξιολόγηση των συνθηκών ανταγωνισμού στην ορισθείσα, δυνάμει της υπ' αριθ. 665/2018 Απόφασης της ΕΑ, σχετική τοπική γεωγραφική αγορά, προκειμένου να αποφανθεί, εάν αυτές έχουν μεταβληθεί.

35. Προκειμένου να αξιολογηθούν οι τρέχουσες συνθήκες λειτουργίας του ανταγωνισμού σε τοπικό επίπεδο, απεστάλησαν τον Μάιο του 2021 επιστολές παροχής στοιχείων στην ΜΑΣΟΥΤΗΣ, στους βασικούς τοπικούς ανταγωνιστές στην ευρύτερη περιοχή της Χώρας της Άνδρου, όπως και στις μεγαλύτερες αλυσίδες του κλάδου¹⁷. Στις επιστολές αυτές η ΓΔΑ αιτήθηκε την προσκόμιση στοιχείων σχετικά με τις πωλήσεις τους, αλλά και την άποψή τους για τις ενδεχόμενες επιπτώσεις στην αγορά, στην περίπτωση της μη εκποίησης του εν λόγω καταστήματος.

36. Από την έρευνα της ΓΔΑ προέκυψε ότι στη σχετική γεωγραφική αγορά πραγματοποιήθηκε νέα είσοδος επιχείρησης, με την έναρξη λειτουργίας τον Ιούνιο του 2021, καταστήματος της αλυσίδας MARKET IN στην τοποθεσία «Ανεμόμυλο» της Χώρας της Άνδρου. Το νέο κατάστημα σούπερ μάρκετ με επισκέψιμη επιφάνεια

¹⁶ Αφορά εκτίμηση της Υπηρεσίας, στηριζόμενη σε στοιχεία του προηγούμενου έτους, τα οποία θεωρήθηκε ότι δεν έχουν τροποποιηθεί σημαντικά. Σημειώνεται ότι η συγκεκριμένη εταιρεία δεν προσκόμισε στοιχεία παρά τις επανειλημμένες οχλήσεις της Υπηρεσίας.

¹⁷ Συγκεκριμένα η Υπηρεσία απέστειλε ερωτηματολόγια στις εξής επιχειρήσεις: 1) ΜΙΧΑΗΛ ΜΕΝΔΡΙΝΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΙΚΕ, 2) ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ ΑΝΔΡΟΥ, 3) ΒΑΖΑΑΡ ΑΕ, 4) MARKET IN Α.Β.Ε.Ε., 5) ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΥΠΕΡΑΓΟΡΕΣ ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε, 6) ΑΛΑΦΡΑΓΚΗ ΚΥΡΙΑΚΗ, 7) ΣΒΟΥΡΕΝΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ & ΣΙΑ Ο.Ε., 8) ΑΛΦΑ ΒΗΤΑ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΕ, 9) ΛΙΝΤΛ ΕΛΛΑΣ & ΣΙΑ Ο.Ε., 10) ΜΕΤΡΟ ΑΕΒΕ, 11) ΠΕΝΤΕ ΑΕΕ, 12) ΚΟΛΥΔΑ ΧΡΙΣΤΙΝΑ και 13) ΣΥΝΚΑ. Εφεξής και για λόγους συντομίας, όπου γίνεται αναφορά στα ερωτηματολόγια, θα αναφέρεται μόνο η επωνυμία του αποδέκτη του ερωτηματολογίου.

[...] ¹⁸ άνοιξε στις 11 Ιουνίου του 2021. Επί του ακινήτου που λειτουργεί πλέον το κατάστημα της MARKET IN, λειτουργούσε στο παρελθόν κατάστημα της βασικής ανταγωνιστικής τοπικής αλυσίδας ΓΟΝΕΟΣ, η οποία σταμάτησε τη δραστηριοποίησή της στο νησί εντός του 2017¹⁹. Επισημαίνεται ότι στην τοποθεσία «Ανεμόμυλου» της Χώρας της Άνδρου, στην οποία ξεκίνησε τη λειτουργία του το κατάστημα της MARKET IN, λειτουργεί, επίσης, και το υπό εκποίηση κατάστημα της ΜΑΣΟΥΤΗΣ, όπως επίσης και το κατάστημα «Express Market», το οποίο λειτουργεί ο συνεργάτης της ΜΑΣΟΥΤΗΣ, Μ. Μενδρινός.

37. Σύμφωνα με την απάντηση της Χ. Κολυδά, [...]»²⁰. [...].

38. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι το κατάστημα μίνι μάρκετ, το οποίο άνοιξε τον Ιούλιο του 2019 στην Χώρα της Άνδρου με την επωνυμία «Αγορά Express», μετά από δύο πλέον χρόνια λειτουργίας του, μπορεί να θεωρηθεί, όπως υποστηρίζει και η ΜΑΣΟΥΤΗΣ, ότι κατόρθωσε επιτυχώς να εισέλθει στην αγορά, να εδραιωθεί και να αποτελεί πλέον, έναν υπολογίσιμο και σημαντικό ανταγωνιστή στη σχετική γεωγραφική αγορά (συγκεντρώνει το [...] και [...] της αγοράς το 2019 και 2020 αντίστοιχα).

39. Συνοψίζοντας, ο αριθμός των ανταγωνιστών στη Χώρα της Άνδρου, ο οποίος δεν είχε μεταβληθεί μέχρι και το 2020 σε σχέση με το 2019, δεν θα μεταβληθεί ούτε εντός του 2021, δεδομένου ότι το εν λόγω έτος ξεκίνησε τη λειτουργία του νέο κατάστημα, αυτό της MARKET IN, [...]»²¹.

40. Ωστόσο, τα χαρακτηριστικά του ανταγωνισμού αναμένεται να αλλάξουν εντός του τρέχοντος έτους, όσο και τα επόμενα έτη, δεδομένου ότι στην αγορά εισήλθε δεύτερη αλυσίδα εθνικής εμβέλειας, η MARKET IN. Έτσι, η ΜΑΣΟΥΤΗΣ αποκτά έναν «κοντινό ανταγωνιστή», με σημαντικό μέγεθος²² και παρόμοιο επιχειρησιακό μοντέλο. Η αλυσίδα MARKET IN διαθέτει, όπως και η ΜΑΣΟΥΤΗΣ, σειρά προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας, τα οποία διατίθενται σε τιμές χαμηλότερες από τα επώνυμα προϊόντα. Επίσης, προσδιορίζει και αυτή κεντρικά και ενιαία την **τιμολογιακή και εκπωτική πολιτική** της, όπως και τη διαφημιστική δαπάνη, για όλα τα καταστήματα του δικτύου τους²³. Όπως αναφέρεται άλλωστε και στην «Κλαδική έρευνα στον κλάδο παραγωγής, διανομής και εμπορίας βασικών καταναλωτικών ειδών και ιδίως ειδών διατροφής, καθώς και ειδών καθαριότητας και προσωπικής υγιεινής», την οποία δημοσίευσε η ΕΑ τον Μάρτιο του 2021, οι μεγάλες αλυσίδες σούπερ μάρκετ διαθέτουν **διαπραγματευτική ισχύ**, η οποία έχει αντίκτυπο τόσο σε τιμολογιακούς όσο και σε μη τιμολογιακούς όρους των συμβάσεών τους με προμηθευτές. Στην περίπτωση της Χώρας της Άνδρου το εν λόγω γεγονός διαφοροποιεί την MARKET IN και την ΜΑΣΟΥΤΗΣ σε σχέση με τον τοπικό ανταγωνισμό, ο οποίος συνίσταται από μικρές επιχειρήσεις με ένα κατάστημα.

41. Βάσει των προσκομισθέντων από τις τοπικές επιχειρήσεις στοιχείων, τα μερίδια αγοράς στη σχετική αγορά λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ στην ευρύτερη περιοχή της Χώρας της Άνδρου για τα έτη 2019-2020, παρουσιάζονται στον Πίνακα 3.

¹⁸[...]

¹⁹ Υπ' αριθ. πρωτ. 5513/24.06.2021 απαντητική επιστολή της MARKET IN.

²⁰ Υπ' αριθ. πρωτ. 5890/08.07.2021 απαντητική επιστολή της εταιρείας.

²¹ Στην απάντησή της η εταιρεία αναφέρει ότι η μη εκποίηση του καταστήματος της ΜΑΣΟΥΤΗΣ και η συνεχιζόμενη παράταση από πλευράς της ΕΑ, [...]. Επισημαίνεται ότι, με βάση τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η ΓΔΑ, [...].

²² Και οι δύο αλυσίδες, βρίσκονται μεταξύ των δέκα μεγαλύτερων αλυσίδων σούπερ μάρκετ της χώρας, με τον κύκλο εργασιών της ΜΑΣΟΥΤΗΣ και της MARKET IN το 2019 να ανέρχονται σε 830 και 319 εκατομμύρια ευρώ αντίστοιχα.

²³ «Κλαδική έρευνα στον κλάδο παραγωγής, διανομής και εμπορίας βασικών καταναλωτικών ειδών και ιδίως ειδών διατροφής, καθώς και ειδών καθαριότητας και προσωπικής υγιεινής» την οποία δημοσίευσε η ΕΑ τον Μάρτιο του 2021.

Πίνακας 3: Μεριδία στην αγορά λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ στη Χώρα της Άνδρου, (2019, 2020)

Αλυσίδα ΣΜ	Περιοχή	Επιφ. Κατ/τος σε Τ.Μ.	Μερίδιο βάσει τ.μ.	Πωλήσεις 2019	Πωλήσεις 2020	Μερίδιο αγοράς 2019	Μερίδιο αγοράς 2020
ΜΑΣΟΥΤΗΣ	Αγ. Σπυρίδωνας	[...]	[25-35]%	[...]	[...]	[35-45]%	[35-45]%
ΜΑΣΟΥΤΗΣ	Ε.Ο. Γαυρίου Χώρας Άνδρου (Ανεμόμυλοι)	[...]	[15-25]%	[...]	[...]	[25-35]%	[15-25]%
Express Market	Ε.Ο. Γαυρίου - Χώρας Άνδρου (Ανεμόμυλοι)	[...]	[25-35]%	[...]	[...]	[10-15]%	[10-15]%
Μερικό σύνολο		[...]	[65-75]%	[...]	[...]	[85-95]%	[75-85]%
Αγορά EXPRESS	Πεζόδρομος Χώρας Άνδρου	[...]	[10-15]%	[...]	[...]	[5-10]%	[10-15]%
Σβουρένος Ζαχαρίας & ΣΙΑ ²⁴	Νειμποριό Άνδρου	[...]	[5-10]%	[...]	[...]	[0-5]%	[0-5]%
Παραδοσιακό Παντοπωλείο Άνδρου	Χώρα Άνδρου	[...]	[0-5]%	[...]	[...]	[0-5]%	[0-5]%
Κολυδά Χριστίνα (MINI MARKET)	Νειμποριό Άνδρου	[...]	[5-10]%	[...]	[...]	[0-5]%	[0-5]%
Σύνολο		[...]	100%	[...]	[...]	100%	100%

Πηγή: Στοιχεία προσκομισθέντα από την ΜΑΣΟΥΤΗΣ και τους ανταγωνιστές (επεξεργασία ΓΔΑ).

42. Το αθροιστικό μερίδιο της ΜΑΣΟΥΤΗΣ για το 2019 και 2020 διαμορφώνεται σε [85-95]% και [75-85]% της αγοράς αντίστοιχα. Επισημαίνεται ότι, αν και οι συνολικές πωλήσεις στη σχετική αγορά αυξήθηκαν μεταξύ του 2019 και 2020, οι πωλήσεις ωστόσο, του υπό εκποίηση καταστήματος στην τοποθεσία «Ανεμόμυλοι» και κατ' επέκταση το μερίδιο αγοράς του, μειώθηκαν το συγκεκριμένο διάστημα κατά [5-10]%. Αισθητή παρουσία στην αγορά, πέραν των καταστημάτων της ΜΑΣΟΥΤΗΣ, έχει το κατάστημα «Αγορά EXPRESS» που κατά τα συγκεκριμένα έτη συγκέντρωσε το [5-10]% και [10-15]% της αγοράς αντίστοιχα. Υπενθυμίζεται ότι το συγκεκριμένο κατάστημα [...]. Επίσης το μερίδιο αγοράς της ΜΑΣΟΥΤΗΣ με βάση τα τετραγωνικά των καταστημάτων²⁵, διαμορφώνεται στο [65-75]%.

43. Συγκρίνοντας τα διαχρονικά διαθέσιμα μερίδια αγοράς, διαπιστώνεται ότι το αθροιστικό μερίδιο της ΜΑΣΟΥΤΗΣ, αν και συνεχίζει να είναι πολύ μεγάλο, βαίνει μειούμενο την τελευταία πενταετία. Αναλυτικότερα, το 2017, έτος κατά το οποίο πραγματοποιήθηκε η εν λόγω συγκέντρωση, το αθροιστικό μερίδιο ανερχόταν σε [85-95]% της αγοράς με βάση τον σχετικό κύκλο εργασιών, ενώ, με βάση τις εκτιμήσεις της ΓΔΑ το εν λόγω μερίδιο μειώθηκε σε [85-95]% το 2019 και [75-85]% το 2020. Εκτιμάται ότι μέσα στην τελευταία πενταετία το αθροιστικό μερίδιο της ΜΑΣΟΥΤΗΣ μειώθηκε κατά [5-10]%.

²⁴ Η ΓΔΑ με την υπ' αριθ. πρωτ. οικ.4151/12.5.2021 επιστολή της, όπως και με τις υπ' αριθ. πρωτ. οικ. 5326/17.06.2021 και οικ. 7010/02.09.2021 υπομνηστικές επιστολές της ζήτησε από τη ΣΒΟΥΡΕΝΟΣ, μεταξύ άλλων, τις λιανικές πωλήσεις ειδών σούπερ μάρκετ για τα έτη 2019 και 2020, ωστόσο, η επιχείρηση δεν προσκόμισε τα ζητούμενα στοιχεία. Προκειμένου να καταστεί δυνατή η εκτίμηση των μεριδίων αγοράς, η ΓΔΑ έκανε την παραδοχή ότι οι λιανικές πωλήσεις της ΣΒΟΥΡΕΝΟΣ για το 2019 και 2020 ταυτίζονται με αυτές του 2017, τελευταίο έτος κατά το οποίο η ΓΔΑ έχει διαθέσιμα στοιχεία.

²⁵ Σημειωτέον ότι και άλλες εθνικές αρχές λαμβάνουν υπόψη, σε αντίστοιχες υποθέσεις, την επιφάνεια των καταστημάτων σούπερ μάρκετ. Ειδικότερα, η γαλλική αρχή για τον υπολογισμό των μεριδίων στην αγορά λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ βασίζεται στην επιφάνεια πωλήσεων σε τ.μ. των καταστημάτων της εξαγοράζουσας και της επιχείρησης-στόχου σε σχέση με την συνολική επιφάνεια πωλήσεων όλων των ανταγωνιστών στην εξεταζόμενη γεωγραφική αγορά (Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις υπ' αριθ. 14-DCC-30, 14-DCC-146, 12-DCC-112 και 11-DCC-05). Επίσης στην υπόθεση C-0001/07 της ισπανικής αρχής που αφορούσε στην εξαγορά από την ισπανική αλυσίδα DIA των καταστημάτων PLUS, θυγατρικής του γερμανικού ομίλου TENGELMANN, η εκτίμηση των μεριδίων γίνεται βάσει επιφάνειας πωλήσεων, δηλαδή βάσει τετραγωνικών μέτρων.

44. Δεδομένης της εισόδου της αλυσίδας MARKET IN στην υπό εξέταση αγορά, η Υπηρεσία επιχείρησε να εκτιμήσει πως θα διαμορφωθούν τα μερίδια αγοράς εντός του 2021, έτος κατά το οποίο ξεκίνησε τη δραστηριοποίησή του το κατάστημα της εν λόγω αλυσίδας. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της MARKET IN, το κατάστημά της στη Χώρα της Άνδρου προβλέπεται να έχει έσοδα περίπου [...] μηνιαίως το 2021. Με βάση την εκτίμηση της MARKET IN, η ΓΔΑ προχώρησε σε μια πρόβλεψη των μεριδίων αγοράς στη σχετική γεωγραφική αγορά για το 2021, σύμφωνα με την οποία το κατάστημα της MARKET IN αναμένεται να συγκεντρώσει ήδη το 2021 και μόνο με 7 μήνες λειτουργίας, κατά προσέγγιση το [5-10]% της αγοράς, ενώ το σχετικό μερίδιο της ΜΑΣΟΥΤΗΣ **εκτιμάται ότι θα μειωθεί σε [75-85]%²⁶**. Με βάση την επιφάνεια των καταστημάτων σούπερ μάρκετ, το μερίδιο της ΜΑΣΟΥΤΗΣ διαμορφώνεται στο [55-65]% και της MARKET IN στο [15-25]%.

III.2 Η άποψη της ΜΑΣΟΥΤΗΣ

45. Κατά την ακροαματική διαδικασία ενώπιον της ΕΑ, κατόπιν σχετικών ερωτήσεων από τον Πρόεδρο και τα Μέλη της ΕΑ²⁷ η Μασούτης, υποστήριξε, όπως επίσης και με το υπ' αριθμ. πρωτ. 738/16.12.2021 συμπληρωματικό της υπόμνημα ότι έγιναν όλες οι προσήκουσες προσπάθειες για την εξεύρεση υποψήφιου αγοραστή κατά τα τελευταία 3,5 έτη οι οποίες απέβησαν άκαρπες. Όσο αφορά δε, την διαδικασία εκποίησης και την περίπτωση της MARKET IN που αρχικώς εκδήλωσε κάποιον ενδιαφέρον και εν τέλει εισήλθε στην αγορά δια άλλου καταστήματος η ΜΑΣΟΥΤΗΣ τόνισε την έλλειψη δεσμευτικού ενδιαφέροντος παρά του, επί της αρχής, ενδιαφέροντος από τους ανταγωνιστές της ΜΑΣΟΥΤΗΣ, (την MARKET IN αλλά όσο και την ΒΑΖΑΑΡ) να εξαγοράσουν τα εν λόγω, υπό εκποίηση, υποκαταστήματα. Ως εκ τούτου, κατά την ΜΑΣΟΥΤΗΣ οι εν λόγω ανταγωνιστές ουδέποτε εισήλθαν «στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων» προκειμένου να τεθεί επί του πρακτέου το ζήτημα του τιμήματος και παρά το γεγονός ότι είχε δοθεί η εξουσία στον Εντολοδόχο εκποίησης να διαπραγματευτεί μεταξύ άλλων και ζητημάτων που άπτονται του τιμήματος συναλλαγής.

46. Επίσης η ΜΑΣΟΥΤΗΣ καθ' όλη την διάρκεια των προσπαθειών εκποίησης στην Άνδρο έχει δαπανήσει για τους εντολοδόχους άνω των [...], κόστος δυσανάλογο με τον κύκλο εργασιών του προς εκποίηση καταστήματος. Τέλος κατά μείζονα λόγο δε η εταιρεία εκτίμησε ότι έχουν δημιουργηθεί επαρκώς συνθήκες αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην σχετική αγορά ενώ εστίασε και στο ζήτημα της σύγχυσης και εργασιακής ανασφάλειας στο απασχολούμενο προσωπικό από την εκκρεμότητα της εκποίησης ή μη του εν λόγω καταστήματος.

III.3 Οι απόψεις των ανταγωνιστών

47. Η Υπηρεσία, όπως προαναφέρθηκε, απέστειλε επιστολές παροχής στοιχείων **προς τους τοπικούς ανταγωνιστές** της ΜΑΣΟΥΤΗΣ στη Χώρα της Άνδρου αλλά και προς **βασικούς ανταγωνιστές του κλάδου σε εθνικό επίπεδο**, ρωτώντας, μεταξύ άλλων, εάν εξέφρασαν ενδιαφέρον εξαγοράς για το υπό εκποίηση κατάστημα της ΜΑΣΟΥΤΗΣ, εάν προτίθενται να ανοίξουν κατάστημα στην ευρύτερη περιοχή της Χώρας της Άνδρου σε διάστημα 3-6 μηνών, καθώς και την άποψή τους για τις ενδεχόμενες επιπτώσεις στη λειτουργία του ανταγωνισμού σε τοπικό επίπεδο στην περίπτωση μη εκποίησης του καταστήματος στην περιοχή «Ανεμόμυλοι» της Χώρας της Άνδρου. Ζητήθηκε, επίσης, η άποψή τους σχετικά με τους πιθανούς λόγους που δεν κατέστη δυνατή η εκποίηση του καταστήματος έως σήμερα και το κατά πόσο οι συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί στην αγορά λόγω της πανδημίας Covid- 19, δικαιολογούν αντικειμενικά την αδυναμία εξεύρεσης αγοραστή. Τέλος, ζητήθηκε η άποψη των τοπικών επιχειρήσεων σχετικά με τις επιπτώσεις που θα είχε για τους καταναλωτές της Χώρας της Άνδρου, πιθανή αντικατάσταση της δέσμευσης εκποίησης με οριστικό κλείσιμο ενός εκ των καταστημάτων της ΜΑΣΟΥΤΗΣ στην Χώρα της Άνδρου.

²⁶ Τα συγκεκριμένα μερίδια προκύπτουν βάσει των λιανικών πωλήσεων των τοπικών ανταγωνιστών για το 2020 ([...]), ενώ για την MARKET IN προκύπτουν από το γινόμενο της μηνιαίας πρόβλεψης εσόδων ([...]) από την πλευρά της επιχείρησης επί τους μήνες (7) που η εταιρεία λειτούργησε το 2021.

²⁷ Βλ το υπ αριθμ 154/24.11.2021 πρακτικό από την Ακροαματική Διαδικασία ενώπιον της ΕΑ, σελ 15.

48. Από το σύνολο των ερωτηθεισών επιχειρήσεων, υπενθυμίζεται ότι, μόλις μια, ήτοι η ΒΑΖΑΑΡ εξέφρασε αρχικά ενδιαφέρον για την εξαγορά του καταστήματος της περιοχής «Ανεμόμυλου» της Χώρας της Άνδρου, με την από 8.12.2020 επιστολή της προς τον Εντολοδόχο Επίβλεψης Εκποίησης του καταστήματος. Ωστόσο, κατόπιν επαναξιολόγησης του αναπτυξιακού πλάνου της, η εταιρεία αποφάσισε την επέκταση των καταστημάτων της σε άλλες περιοχές της επικράτειας και στις 23.12.2020 ανακάλεσε το ενδιαφέρον της για το εν λόγω κατάστημα.

49. Κύριος λόγος για τη μη εκδήλωση ενδιαφέροντος από την πλευρά των λοιπών αλυσίδων εθνικής εμβέλειας που ρωτήθηκαν, ήταν ότι [...]. Ειδικότερα, η ΠΕΝΤΕ²⁸ αναφέρει ότι *«ουδέποτε εκδήλωσε την πρόθεση της για την αγορά του συγκεκριμένου καταστήματος, [...]»*. Η ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ²⁹ επισημαίνει ότι [...]. Αντίστοιχα, η ΜΕΤΡΟ³⁰ απάντησε ότι δεν εξέφρασε ενδιαφέρον αγοράς για το συγκεκριμένο κατάστημα, [...]. Η ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ³¹ δεν εξέφρασε ενδιαφέρον εξαγοράς για το συγκεκριμένο κατάστημα, [...]. Τέλος, η LIDL³² δεν προχώρησε σε οποιαδήποτε υποβολή πρότασης, διότι το ακίνητο *«[...]»*³³.

50. Επισημαίνεται, επίσης, ότι [...].

51. Περαιτέρω, αξίζει να σημειωθεί πως καμία από τις ερωτώμενες αλυσίδες δεν ανέφερε ως λόγο για τη μη εκδήλωση ενδιαφέροντος την αντιμετώπιση εμποδίων εισόδου στην ευρύτερη περιοχή της Χώρας της Άνδρου. Από την πλευρά της, η τοπική ανταγωνίστρια εταιρεία ΜΕΝΔΡΙΝΟΣ³⁴, αναφέρει ότι *«[...]»*.

52. Οι κυριότεροι λόγοι κατά την άποψη των ανταγωνιστριών εταιρειών σχετικά με την μη επίτευξη εκποίησης του καταστήματος στην περιοχή «Ανεμόμυλος» της Χώρας της Άνδρου έχουν ως εξής: Οι εταιρείες [...] θεωρούν ότι οι συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί στην αγορά λόγω της πανδημίας δικαιολογούν τουλάχιστον εν μέρει την αδυναμία εκποίησης του καταστήματος από την πλευρά της ΜΑΣΟΥΤΗΣ. Όπως εξηγεί [...] η πανδημία επηρέασε την τοπική οικονομία της Άνδρου κυρίως λόγω της κάμψης της τουριστικής δραστηριότητας και είναι ο βασικός κατά την άποψή της λόγος μη εκποίησης του συγκεκριμένου καταστήματος. Ομοίως και η [...] αναφέρει ότι τόσο τα χαρακτηριστικά του καταστήματος, όσο και η πανδημία πιθανώς συνέβαλαν στην αδυναμία εξεύρεσης αγοραστή, ενώ και η [...] αναφέρει ως λόγο της μη πώλησης του καταστήματος την πανδημία του covid 19. Η [...] και η [...] κάνουν λόγο για υψηλό κόστος εκποίησης/ υψηλού τιμήματος του καταστήματος. Επιπρόσθετα η [...] αναφέρει ότι υπάρχει μία αυξημένη αδυναμία εξεύρεσης αγοραστή πιθανόν λόγω υψηλού κόστους εκποίησης λαμβανομένου υπόψιν αφενός διότι το νησί είναι μικρό και αφετέρου λόγω της πανδημίας covid-19. Αντίθετα, ωστόσο, είναι η άποψη της [...] και της [...]. Κατά την γνώμη της [...] η πανδημία Covid δεν έπληξε τις πωλήσεις στα σούπερ μάρκετ ούτε αποτέλεσε εμπόδιο για την είσοδο της εταιρείας MARKET IN στην Άνδρο. Η [...] αν και αρχικά αναφέρει ότι δεν μπορεί να εκφέρει άποψη για τους πιθανούς λόγους που δεν κατέστη δυνατή η εκποίηση, καθώς δεν είναι σε θέση αντικειμενικά να γνωρίζει τις ενέργειες που ενδεχομένως έγιναν από την πλευρά της ΜΑΣΟΥΤΗΣ, ωστόσο κρίνει ότι δε δικαιολογείται αντικειμενικά η αδυναμία εξεύρεσης αγοραστή, καθώς οι συνθήκες που διαμορφώθηκαν λόγω της πανδημίας Covid-19 δεν τη δικαιολογούν. Απεναντίας, σύμφωνα με την [...], *«υπήρξαν πολλές ευκαιρίες και έντονο ενδιαφέρον της Αγοράς για αγορά ή μίσθωση ακινήτων από πολλές εταιρείες του κλάδου του Λιανεμπορίου»*.

53. Οι απόψεις των ερωτηθεισών επιχειρήσεων σχετικά με τη λειτουργία του ανταγωνισμού σε τοπικό επίπεδο, στην περίπτωση που η εταιρεία ΜΑΣΟΥΤΗΣ απαλλαγεί οριστικά από την αναληφθείσα δέσμευση εκποίησης του καταστήματος και διατηρήσει το σύνολο των καταστημάτων της στη Χώρα της Άνδρου, δίστανται.

²⁸ Υπ' αριθ. πρωτ. 4300/17.05.2021 απαντητική επιστολή της ΠΕΝΤΕ.

²⁹ Υπ' αριθ. πρωτ. 4550/24.05.2021 απαντητική επιστολή της ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ.

³⁰ Υπ' αριθ. πρωτ. 4708/27.05.2021 απαντητική επιστολή της ΜΕΤΡΟ.

³¹ Υπ' αριθ. πρωτ. 4553/24.05.2021 απαντητική επιστολή της ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ.

³² Υπ' αριθ. πρωτ. 5028/08.06.2021 απαντητική επιστολή της LIDL.

³³ Σύμφωνα με την MARKET IN (υπ' αριθ. πρωτ. 4945/04.06.2021 απαντητική επιστολή) η εταιρεία *«δεν εξέφρασε ενδιαφέρον αγοράς για το συγκεκριμένο κατάστημα διότι ουδέποτε ενημερώθηκε σχετικά»*. Ωστόσο, από την ενημέρωση του Εντολοδόχου προκύπτει ότι η MARKET IN έστειλε αρνητική απάντηση στην ΣΟΛ στις 08.12.2020 (βλ. ανωτέρω Πίνακα στην Ενότητα Ι.3).

³⁴ Υπ' αριθ. πρωτ. 5041/09.06.2021 απαντητική επιστολή της ΜΕΝΔΡΙΝΟΣ.

Ειδικότερα, οι [...] θεωρούν πως η διατήρηση του δεύτερου καταστήματος στην Χώρα της Άνδρου θα δημιουργήσει εμπόδια στη λειτουργία του ανταγωνισμού, στην συγκεκριμένη σχετική αγορά. Η [...] αν και αναφέρει πως [...], θεωρεί πως η λειτουργία δύο καταστημάτων της ίδιας μεγάλης αλυσίδας, δημιουργεί οπωσδήποτε προβλήματα στον ανταγωνισμό. Σύμφωνα με την [...] «όταν στον ίδιο γεωγραφικό χώρο δεν δραστηριοποιείται άλλη μεγάλη αλυσίδα σούπερ μάρκετ, αυτό θα μπορούσε δυνητικά να βλάψει τον ανταγωνισμό αφού μοναδική επιχείρηση θα δημιουργούσε τοπικό μονοπώλιο και θα μπορούσε να διαμορφώσει ανάλογα τις τιμές. Το κυριότερο πρόβλημα είναι ότι ο καταναλωτής δεν έχει συγκριτικά στοιχεία και δυνατότητα εναλλακτικών καταστημάτων αγοράς». Η [...] υποστηρίζει πως θα υπάρξουν προβλήματα δημιουργίας μονοπωλιακών συνθηκών, «καθ' όσον η ΜΑΣΟΥΤΗΣ, εξ' όσων γνωρίζουμε έχει ήδη στο νησί 3 ιδιότητα καταστήματα και 3 με σύμβαση δικαιόχρησης, που λειτουργούν όλα, και αυτό δημιουργεί μονοπώλιο σε τοπικό επίπεδο όπως ήδη ισχύει τα 2 τελευταία χρόνια». Η [...], επίσης, πιστεύει πως στην περίπτωση που η ΜΑΣΟΥΤΗΣ διατηρήσει και τα δύο καταστήματα «θα υπάρξουν σίγουρα προβλήματα στη λειτουργία του ανταγωνισμού σε τοπικό επίπεδο, καθώς αυτό θα επηρεάσει μόνο αρνητικά τον τοπικό ανταγωνισμό». Η [...] εμμένει στην αρχική της άποψη σχετικά με τις επιπτώσεις της εξαγοράς στην γεωγραφική αγορά της Άνδρου, σύμφωνα με την οποία «ιδίως στη νήσο Άνδρο, η οριζόντια επικάλυψη τριών (3) καταστημάτων των εταιρειών αυτών, εκτιμούμε ότι θα επιφέρει ανισορροπία στη λειτουργία του ανταγωνισμού»³⁵.

54. Τέλος, η [...] υποστηρίζει ότι η μη πώληση του καταστήματος στην περιοχή της Χώρας της Άνδρου, αρχικά αυτού στην τοποθεσία του Αγίου Σπυρίδωνας και στη συνέχεια του καταστήματος στην περιοχή Ανεμόμυλοι, κατοχυρώνει τη δεσπόζουσα θέση της ΜΑΣΟΥΤΗΣ, αποδυναμώνοντας τις ανταγωνιστικές πιέσεις. Συγκεκριμένα, η εταιρεία επισημαίνει ότι «όσες ανταγωνιστικές πιέσεις αναδύονται εσχάτως (λχ δραστηριότητα ΑΓΟΡΑ EXPRESS και MARKET IN) πραγματοποιούνται υπό την αμετάκλητη υπ' αρ. 665/2018 απόφαση της Επιτροπής Σας, σύμφωνα με την οποία θα εκποιηθεί κατάστημα της ΜΑΣΟΥΤΗΣ στη Χώρα. Αν τούτο δεν συμβεί, όχι απλά θα διαψευστούν οι επιχειρηματικές προσδοκίες ως προς τη δομή της αγοράς, αλλά και θα ανατραπούν τα business plan, που αναπτύχθηκαν επί της βάση ακριβώς αυτής της δεσμευτικής απόφασης της ΕΑ, για περιορισμό της δεσπόζουσας θέσης της εταιρείας ΜΑΣΟΥΤΗΣ.»

55. Οι [...] θεωρούν πως η απαλλαγή της ΜΑΣΟΥΤΗΣ από την αναληφθείσα δέσμευση εκποίησης καταστήματος δεν θα δημιουργήσει προβλήματα στη λειτουργία ανταγωνισμού σε τοπικό επίπεδο στην Χώρα της Άνδρου. Ειδικότερα, η [...] εξηγεί ότι «δε θα μειωθεί ουσιαστικά ο ανταγωνισμός στη συγκεκριμένη γεωγραφική αγορά λόγω της ήδη υπάρχουσας επαρκούς ανταγωνιστικής πίεσης που ασκείται από τα υπόλοιπα καταστήματα ειδών λιανικής πώλησης και δη ειδών πρώτης ανάγκης». Επίσης, η [...] θεωρεί «πως δεν θα υπάρχουν επιπτώσεις εάν δεν πουληθεί το κατάστημα, ούτως ή άλλως ανοίγει το MARKET IN τώρα δίπλα σε αυτό το κατάστημα».

56. Σε περίπτωση που παραταθεί η αναληφθείσα δέσμευση κατά ένα με δύο έτη, οι [...] θεωρούν πιθανή την πώληση του καταστήματος σε ανταγωνιστική εταιρεία, κυρίως διότι αναμένουν ότι οι οικονομικές συνθήκες θα βελτιωθούν στο άμεσο μέλλον. Ειδικότερα, η [...] θεωρεί πως «λόγω της αύξησης του τουρισμού, παρά την κρίση της πανδημίας, της εγγύτητας και της γρήγορης πρόσβασης από την Αττική για το συγκεκριμένο νησί αλλά και της αυξημένης ζήτησης σε ακίνητα από ξένους, ...ο συγκεκριμένος γεωγραφικός χώρος θα γίνει πιο ελκυστικός μετά την πάροδο 2 ετών». Αντίστοιχα, η [...] προβλέπει πως δεδομένου ότι αναμένεται «μεσοπρόθεσμα ταχεία ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας, η πώληση του εν λόγω καταστήματος με εύλογους όρους ενδέχεται να καταστεί εφικτή εντός των επόμενων δυο ετών». Πιθανή θεωρεί την πώληση του καταστήματος και η [...], διότι «μόλις λήξει η πανδημία και σταθεροποιηθεί η κατάσταση, και μειωθεί προσηκόντως το τίμημα θα επανεκτιμηθεί η περιοχή από τους ανταγωνιστές ή άλλους επενδυτές και πιθανόν να επιτευχθεί κάποια πώληση». Τέλος, την πώληση του καταστήματος θεωρεί πιθανή και η [...], κατά κύριο λόγο, διότι αναμένει το έντονο ενδιαφέρον για την επέκταση του δικτύου καταστημάτων αλυσίδων του κλάδου.

³⁵ Υπ' αριθ. πρωτ. 4455/16.07.2018 απαντητική επιστολή της MARKET IN.

57. Από την άλλη πλευρά, οι [...] δεν θεωρούν πιθανή την πώληση του καταστήματος σε βάθος διατίας. Κατά την άποψη της [...] η πώληση του καταστήματος εντός της διατίας δεν είναι πιθανή «δεδομένου ότι η πανδημία δεν επέδρασε αρνητικά στις αλυσίδες σ/μ ... και, εν προκειμένω, η αλυσίδα MARKET IN επέλεξε να μην αγοράσει το επίμαχο κατάστημα, αλλά να δραστηριοποιηθεί με νέο στη Χώρα της Άνδρου». Η [...] δεν θεωρεί «πιθανή την πώληση του καταστήματος όσο η αγορά είναι τόσο χαμηλή και η κίνηση τόσο περιορισμένη ειδικά τώρα με την πανδημία».

58. Τέλος, σε περίπτωση οριστικού κλεισίματος του καταστήματος της ΜΑΣΟΥΤΗΣ, η [...] υποστηρίζει ότι οι «καταναλωτές διαθέτουν επιλογές όσον αφορά την προϊοντική γκάμα και τις υπηρεσίες της ΜΑΣΟΥΤΗΣ και συνεπώς το κλείσιμο ενός καταστήματός της δεν θα επηρεάσει τις καταναλωτικές συνήθειες». Αντίθετη είναι η άποψη της [...] ³⁶, σύμφωνα με την οποία «[δ]εν θα κάνει καθόλου καλό το οριστικό κλείσιμο του καταστήματος, θα χάσει τόσος κόσμος την δουλειά του και θα πάψει να υπάρχει αγοραστική κίνηση σε αυτό το σημείο του νησιού. Πρέπει να ανοίγουμε δουλειές και όχι να τις κλείνουμε. ...».

IV. ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ

IV.1 Θεωρητικό πλαίσιο

59. Για την αξιολόγηση των προτεινόμενων από τα μέρη δεσμεύσεων, τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (εφεξής «Ε. Επ.»), όσο και οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της ΕΑ, ακολουθούν τις γενικές αρχές και τις προϋποθέσεις παραδεκτού που έχουν αναπτυχθεί με βάση τη σωρευτική εμπειρία από την αξιολόγηση διορθωτικών μέτρων σε προηγούμενες γνωστοποιήσεις συγκεντρώσεων, με τη σχετική νομολογία των Ευρωπαϊκών Δικαστηρίων, λαμβάνοντας, ωστόσο, υπόψη τις συγκεκριμένες συνθήκες κάθε υπόθεσης³⁷, όπως αποτυπώνονται και κωδικοποιούνται στο ενωσιακό soft law³⁸. Οι δεσμεύσεις, ανεξάρτητα από το είδος του διορθωτικού μέτρου, είθισται να περιέχουν ρήτρα αναθεώρησης, ώστε να μπορεί η Αρχή, εφόσον το ζητήσουν τα μέρη με τη δέουσα αιτιολόγηση, να χορηγήσει παράταση προθεσμιών ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, απαλλαγή από τις δεσμεύσεις, τροποποίηση ή αντικατάστασή τους³⁹.

60. Η Ε. Επ. δύναται να επιτρέψει την απαλλαγή από τις δεσμεύσεις ή τροποποίηση ή αντικατάστασή τους σε εξαιρετικές περιπτώσεις⁴⁰. Μάλιστα, η Ε. Επ. αναφέρει ρητά στην Ανακοίνωση ότι «η περίπτωση αυτή σπανίως αφορά δεσμεύσεις εκποίησης»⁴¹.

61. Τέτοιες περιπτώσεις, πάντως, δύναται να συντρέχουν, **όταν συμβούν γεγονότα εκτός της σφαίρας επιρροής και του ελέγχου των μερών, τα οποία δεν ήταν προβλέψιμα κατά το χρόνο ανάληψης των δεσμεύσεων**⁴². **Η ύπαρξη εξαιρετικών περιστάσεων που δικαιολογούν την εν λόγω απαλλαγή, τροποποίηση ή αντικατάσταση των μέτρων δύναται να γίνει δεκτή, εάν τα μέρη αποδεικνύουν ότι οι συνθήκες της αγοράς έχουν μεταβληθεί σημαντικά και οριστικά**⁴³. Όπως προαναφέρθηκε, η περίπτωση αυτή σπάνια μπορεί να αφορά και δεσμεύσεις εκποίησης, για τον λόγο ότι η εκποίηση πρέπει να λάβει χώρα σε σύντομο χρονικό διάστημα από

³⁶ Υπ' αριθ. πρωτ. [...].

³⁷ Βλ. Ι. Κόκκορης – Δ. Λουκάς σε ΔΙΚΑΙΟ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ, επιστ. Επιμέλεια Δ.Ν. Τζουγανάτος, Νομική Βιβλιοθήκη, 2013, σελ. 862 παρ. 329.

³⁸ Βλ. Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα που είναι αποδεκτά βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου και του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 602/2004 της Επιτροπής, εφεξής «Ανακοίνωση»,

³⁹ Βλ. παρ. 71 της Ανακοίνωσης.

⁴⁰ Βλ. παρ. 73 της Ανακοίνωσης.

⁴¹ Ο.π.

⁴² Βλ. EU COMPETITION LAW, Volume II, Mergers and Acquisitions, ed. by Gotz Drauz and Christofer Jones, publ. Claeys & Casteels, 2nd ed., σελ. 799, παρ. 7.430.

⁴³ Βλ. Ανακοίνωση, παρ. 43 και 73. Επίσης, γίνεται δεκτό ότι αναθεώρηση μπορεί να αποφασιστεί στην περίπτωση που έχουν μεσολαβήσει γεγονότα, τα οποία καθιστούν αδύνατη για τα μέρη την υλοποίηση των δεσμεύσεων χωρίς δυσανάλογη ζημιά, είτε για την εκποιούμενη δραστηριότητα, είτε για τη διατηρούμενη δραστηριότητα (EU COMPETITION LAW, Volume II, Mergers and Acquisitions, ed. by Gotz Drauz and Christofer Jones, publ. Claeys & Casteels, 2nd ed, σελ. 800-801, παρ. 7.433).

την έκδοση της απόφασης επιβολής των δεσμεύσεων και δεν θεωρείται κατά κανόνα πιθανό μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα να έχουν προκύψει μεταβολές στις συνθήκες της αγοράς⁴⁴. Ωστόσο, είναι εφικτή η αναθεώρηση μιας δέσμευσης εκποίησης, όταν οι συνθήκες, στις οποίες βασίστηκε η ανάληψη της υποχρέωσης της εκποίησης έχουν εξαλειφθεί⁴⁵.

62. Για κάθε απαλλαγή, τροποποίηση ή αντικατάσταση, όσον αφορά τις δεσμεύσεις, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τη γνώμη τρίτων και τις επιπτώσεις που μπορεί να έχει η τροποποίηση στη θέση τρίτων και, συνεπώς, στη γενικότερη αποτελεσματικότητα του μέτρου⁴⁶.

63. Η Ε. Επ. δύναται, κατόπιν αιτήσεως, να εκδώσει επίσημη απόφαση για κάθε απαλλαγή, τροποποίηση ή αντικατάσταση όσον αφορά τις δεσμεύσεις ή απλώς να διαπιστώσει επίσημα ότι τα μέρη τροποποίησαν ικανοποιητικά το διορθωτικό μέτρο, εφόσον οι εν λόγω τροποποιήσεις βελτιώνουν την αποτελεσματικότητά του και επιβάλλουν νομικά δεσμευτικές υποχρεώσεις στα μέρη π.χ. μέσω συμβατικών ρυθμίσεων. Η μεταβολή των δεσμεύσεων κατά κανόνα παράγει αποτελέσματα μόνο για το μέλλον (*ex nunc*)⁴⁷.

64. Ακολούθως, στο Παράρτημα II, Τμήμα ΣΤ της Απόφασης 665/2018 της ΕΑ που αφορά στις υποβληθείσες δεσμεύσεις προβλέπεται «Ρήτρα Επανεξέτασης» με το ακόλουθο περιεχόμενο «*Η Επιτροπή μπορεί, όπου κρίνει κατάλληλο, σε απάντηση σχετικού εύλογου αιτήματος της ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΜΑΣΟΥΤΗΣ ΑΕ ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ συνοδευόμενου από έκθεση από τον Επιβλέποντα Εντολοδόχο: (i) Να παρατείνει τις προθεσμίες που προβλέπονται στις Δεσμεύσεις ή (ii) Σε εξαιρετικές περιπτώσεις να προβεί σε απαλλαγή, τροποποίηση ή αντικατάσταση μίας ή περισσότερων υποχρεώσεων στις παρούσες Δεσμεύσεις*».

IV.2 Αξιολόγηση

65. Κατά την αρχική αξιολόγηση των επιπτώσεων της συγκέντρωσης στην τοπική γεωγραφική αγορά της Άνδρου, προέκυψαν, όπως προαναφέρθηκε, θέματα δημιουργίας ή ενίσχυσης δεσπόζουσας θέσης, δεδομένου ότι το μερίδιο της νέας οντότητας στη συγκεκριμένη τοπική αγορά θα ξεπερνούσε το 91% και θα είχε πολύ σημαντική ισχύ, χωρίς να απαιτείται συντονισμός της συμπεριφοράς των επιχειρήσεων της περιοχής (επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς), ενώ οι εναπομένουσες ανταγωνιστικές πιέσεις (αριθμός ανταγωνιστών και αριθμός ανταγωνιστικών καταστημάτων) δεν θα είχαν την απαιτούμενη ένταση για να μπορούν να ανταγωνιστούν αποτελεσματικά τη νέα οντότητα που θα προκύψει από την υπό κρίση συγκέντρωση⁴⁸.

66. Με τις αναληφθείσες δεσμεύσεις για την εκποίηση του καταστήματος της ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΗΣ στην περιοχή του Αγίου Σπυρίδωνα στην Άνδρο αναμένεται να εξαλειφθούν οι προβληματισμοί αυτοί, καθώς το μερίδιο, μετά την υλοποίηση των δεσμεύσεων θα ανερχόταν πλέον στο 40% της αγοράς, με βάση τον κύκλο εργασιών, ενώ θα αυξάνονταν και οι ανταγωνιστικές πιέσεις με την είσοδο ενός νέου ανταγωνιστικού καταστήματος (που θα προέκυπτε από την εκποίηση σε ανταγωνιστή) στην τοπική αγορά.

67. Η ΜΑΣΟΥΤΗΣ, ωστόσο, μολονότι κατέβαλε κάθε προσήκουσα προσπάθεια προς την υλοποίηση της δέσμευσης και προέβη σε επανειλημμένες ενέργειες, με σκοπό την ενημέρωση πιθανά ενδιαφερόμενων μερών (ήτοι, ανταγωνιστών τόσο σε τοπικό όσο και πανελλαδικό επίπεδο) για την εκποίηση του καταστήματος στον Αγ. Σπυρίδωνα, για λόγους που δεν μπορούν να αποδοθούν στην ίδια, περιήλθε στην εξαιρετική συνθήκη της αδυναμίας υλοποίησης της δέσμευσης⁴⁹.

⁴⁴ Βλ. παρ. 73-74 της Ανακοίνωσης.

⁴⁵ Βλ. Απόφαση της Αρχής Ανταγωνισμού της Κροατίας Case No. UP/I 030-02/2008-02/06 KONZUM, Zagreb and LOKICA, η οποία αφορά σε έγκριση συγκέντρωσης επιχειρήσεων σούπερ μάρκετ με δέσμευση εκποίησης καταστημάτων, η οποία εν συνεχεία τροποποιήθηκε λόγω αδυναμίας εκποίησης κάποιων από τα καταστήματα, στα οποία αφορούσαν οι δεσμεύσεις και με την αιτιολογία της μεταβολής των συνθηκών.

⁴⁶ Βλ. παρ. 73-74 της Ανακοίνωσης.

⁴⁷ Βλ. παρ. 76 της Ανακοίνωσης.

⁴⁸ Βλ. παρ. 63-65 και 77 της Απόφασης 665/2018.

⁴⁹ Βλ. και Απόφαση 713/2020.

68. Όπως προαναφέρθηκε, η ΕΑ, υπό το φως αυτών των εξαιρετικών και ασυνήθιστων συνθηκών, της μη υλοποίησης της δέσμευσης, ιδίως λαμβανομένης υπόψη και της πρωτοφανούς οικονομικής και κοινωνικής συγκυρίας, όπως διαμορφώθηκε με την πανδημία COVID-19, συνεκτιμώντας και την επέλευση επουσιωδών μεταβολών στη δομή της σχετικής αγοράς της Χώρας της Άνδρου, μετά τη λήψη της εγκριτικής απόφασης, προέκρινε ως προσφορότερη λύση την αντικατάσταση της δέσμευσης, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στην υπ' αριθ. 713/2020 Απόφαση. Η αντικατάσταση της δέσμευσης απέβλεπε στο να ενισχυθεί η προσπάθεια της ΜΑΣΟΥΤΗΣ να περιορίσει το μερίδιό της και να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στην τοπική αγορά.

69. Η προοπτική της αντικατάστασης του καταστήματος στον Αγ. Σπυρίδωνα με αυτό στην περιοχή των Ανεμόμυλων προκρίθηκε με γνώμονα και τη φυσιογνωμία του συγκεκριμένου καταστήματος. Ειδικότερα, το μέγεθος, η θέση και τα χαρακτηριστικά του καταστήματος στην τοποθεσία των Ανεμόμυλων, το κατατάσσουν σε πλεονεκτική θέση στον ανταγωνισμό, γεγονός που θα μπορούσε να ενισχύσει την εκδήλωση ενδιαφέροντος από πλευράς ανταγωνιστών και να προσελκύσει το επενδυτικό ενδιαφέρον, ακόμα και στην παρούσα δυσμενή οικονομική συγκυρία, ούτως ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος να παρουσιαστεί ξανά έλλειψη ενδιαφέροντος από πιθανούς αγοραστές. Πράγματι, τα χαρακτηριστικά του καταστήματος αυτού θα μπορούσαν να προσελκύσουν το ενδιαφέρον, ακόμα και μικρότερων τοπικών ανταγωνιστών, οι οποίοι θα μπορούσαν να προβούν σε μικρότερη επένδυση και με μικρότερο ρίσκο, σε σχέση με αυτό που θα αναλάμβαναν με την αγορά ενός μεγαλύτερου καταστήματος, όπως αυτό στην περιοχή του Αγ. Σπυρίδωνος.

70. Η ΜΑΣΟΥΤΗΣ, στο πλαίσιο αυτό και σε συνεργασία και με τον Εντολοδόχο εκποίησης, προέβη εκ νέου σε όλες τις απαιτούμενες και προβλεπόμενες προσήκουσες ενέργειες, κατά τα ανωτέρω αναλυτικώς εκτιθέμενα, προκειμένου να καταστήσει γνωστή στους ανταγωνιστές, τοπικούς και πανελληνίας εμβέλειας, την εκποίηση του νέου καταστήματος στην περιοχή Ανεμόμυλοι της Χώρας της Άνδρου και να καταστήσει ελκυστική την εξαγορά του από ανταγωνιστική επιχείρηση, ακόμα και υπό τις παρούσες δυσμενείς για την αγορά συνθήκες λόγω της πανδημίας. Ωστόσο, ούτε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του εν λόγω καταστήματος απεδείχθησαν ικανά να προσελκύσουν το ενδιαφέρον ανταγωνιστικών επιχειρήσεων.

71. Συνακόλουθα, η ΜΑΣΟΥΤΗΣ, τρία χρόνια μετά την εγκριτική απόφαση της ΕΑ, δεν έχει προβεί σε υλοποίηση των αναληφθεισών από την ίδια εκπονητικής φύσεως δεσμεύσεων, προκειμένου να περιορίσει το μερίδιό της στη σχετική αγορά της Χώρας της Άνδρου και να εξαλείψει τις ανησυχίες που εγείρει η δημιουργία της νέας οντότητας στον ανταγωνισμό.

72. Η ΜΑΣΟΥΤΗΣ, εν προκειμένω, επικαλούμενη το πραγματικό γεγονός της αντικειμενικής αδυναμίας να εκποιήσει τα καταστήματά της και επομένως την εξαιρετική κατάσταση, στην οποία έχει περιέλθει αιτείται από την ΕΑ, την οριστική απαλλαγή της από τη δέσμευση της εκποίησης, λαμβανομένης υπόψη της δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας, **εξαιτίας της πανδημίας COVID-19**, οι επιπτώσεις της οποίας θα μπορούσαν να συνεχιστούν σε μεσοπρόθεσμο τουλάχιστον ορίζοντα, αλλά και υπό το φως των σημαντικών μεταβολών που έχουν επέλθει στις ανταγωνιστικές συνθήκες της σχετικής αγοράς της Χώρας της Άνδρου.

73. Επί του αιτήματος της ΜΑΣΟΥΤΗΣ για οριστική απαλλαγή από τη δέσμευση εκποίησης του καταστήματος στην περιοχή Ανεμόμυλοι της Χώρας της Άνδρου και των επιμέρους δικαιολογητικών λόγων, θεωρούμενων εν συνόλω, λεκτέα τα ακόλουθα:

74. Η Υπηρεσία κατά την αξιολόγηση του αιτήματος της ΜΑΣΟΥΤΗΣ οφείλει να εκτιμήσει εάν υπήρξαν εξαιρετικές συνθήκες που οδήγησαν στη μη υλοποίηση της αναληφθείσας δέσμευσης για εκποίηση του καταστήματος στην περιοχή Ανεμόμυλοι. Ειδικότερα, παρά το γεγονός ότι έγιναν οι κατάλληλες ενέργειες για ενημέρωση πιθανά ενδιαφερόμενων μερών για την εκποίηση αυτή, υπήρξαν ωστόσο ακραίες οικονομικές συνθήκες που δημιούργησε η πανδημία, οι οποίες αν μη τι άλλο δεν ευνοούσαν τις επενδυτικές δραστηριότητες. Σημειωτέον δε, εν προκειμένω, ότι οι περισσότερες από τις ερωτώμενες επιχειρήσεις, σχετικά με τους πιθανούς

λόγους, για τους οποίους δεν κατέστη δυνατή η υλοποίηση της δέσμευσης εκποίησης των καταστημάτων της ΜΑΣΟΥΤΗΣ, σύμφωνα με τις ανωτέρω αποφάσεις της ΕΑ, θεωρούν ότι οι συνθήκες που είχαν διαμορφωθεί στην αγορά λόγω της πανδημίας δικαιολογούν -μερικώς τουλάχιστον- την αδυναμία, στην οποία έχει περιέλθει η ΜΑΣΟΥΤΗΣ, ως προς την εξεύρεση αγοραστή⁵⁰. Περαιτέρω, καμία εξ αυτών [...] ⁵¹.

75. Περαιτέρω, η Υπηρεσία από τα ανωτέρω εκτιθέμενα στην Ενότητα III διαπιστώνει ότι η εν λόγω αγορά δεν είναι στεγανοποιημένη και ώριμη, αλλά αντιθέτως παρουσιάζει δυναμική και μεταβλητότητα, δεδομένου ότι παρατηρήθηκε εν τέλει η είσοδος δύο νέων ανταγωνιστών, ενός μικρού, τοπικού του «ΑΓΟΡΑ EXPRESS» και μίας πανελλαδικής εμβέλειας αλυσίδας, της MARKET IN.

76. Δεδομένης της κατά τα ως άνω μη υλοποίησης της δέσμευσης, η οποία αποτελεί πραγματικό γεγονός, τα μερίδια αγοράς της νέας οντότητας για το έτος 2020 παραμένουν δυσανάλογα υψηλά στη Χώρα της Άνδρου [ανερχόμενα σε [75-85]% (σε όρους κύκλου εργασιών) και σε [65-75]% (σε όρους τετραγωνικών μέτρων)] και το ενδεχόμενο δημιουργίας ή ενίσχυσης δεσπόζουσας θέσης, όπως είχε διαπιστωθεί στην εγκριτική απόφαση της ΕΑ, δεν έχει εξαλειφθεί.

77. Είναι, ωστόσο, αναγκαίο να σταθμισθεί το γεγονός ότι, σύμφωνα με την εκτίμηση, στην οποία προέβη η Υπηρεσία, σχετικά με τη διαμόρφωση των μεριδίων αγοράς εντός του 2021, οπότε ξεκίνησε να λειτουργεί στη Χώρα της Άνδρου το κατάστημα της αλυσίδας MARKET IN, το εν λόγω κατάστημα προβλέπεται να συγκεντρώσει για το 2021 και μόνο με 7 μήνες λειτουργίας, κατά προσέγγιση, τουλάχιστον το [5-10]% της αγοράς, ενώ το σχετικό μερίδιο της ΜΑΣΟΥΤΗΣ εκτιμάται ότι θα μειωθεί περαιτέρω σε [75-85]%. Με βάση δε τα επισκέψιμα τετραγωνικά το μερίδιο της ΜΑΣΟΥΤΗΣ διαμορφώνεται ακόμα χαμηλότερα στο [55-65]% ⁵².

78. Σε κάθε περίπτωση προβλέπεται ότι τα χαρακτηριστικά του ανταγωνισμού θα αλλάξουν εντός τους τρέχοντος έτους όσο και τα επόμενα έτη, δεδομένου ότι στην αγορά εισήλθε αλυσίδα εθνικής εμβέλειας. Η MARKET IN είναι ανταγωνιστική επιχείρηση αντίστοιχης εμβέλειας με αυτή της ΜΑΣΟΥΤΗΣ⁵³ και δραστηριοποιείται [...]. Η MARKET IN διαθέτει, όπως και η ΜΑΣΟΥΤΗΣ, σειρά προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας, τα οποία διατίθενται σε τιμές χαμηλότερες από τα επώνυμα προϊόντα. Επιπλέον, [...] ⁵⁴.

79. Επιπρόσθετα, ήδη από το 2019 [...] δραστηριοποιείται στη σχετική αγορά με νέο κατάστημα, με την επωνυμία «Αγορά EXPRESS», το οποίο έχει συγκεντρώσει μερίδιο αγοράς [5-10]% για το έτος 2019 και [10-15]% για το έτος 2020, γεγονός το οποίο καταδεικνύει ότι πρόκειται για την είσοδο δυναμικού ανταγωνιστή στην αγορά. Περαιτέρω υποδεικνύει την ευχερή μετατόπιση μεριδίου της αγοράς σε σχετικά σύντομο χρόνο. Το εν λόγω κατάστημα έχει εδραιωθεί και ενσωματωθεί στην αγορά με την απόκτηση της δικής του πιστής πελατείας και σημειώνει πραγματικό αντίκτυπο στον ανταγωνισμό, με μερίδιο αγοράς που βαίνει αυξανόμενο.

80. Επίσης, από τα ανωτέρω εκτιμάται ότι δεν υφίστανται εμπόδια εισόδου στη σχετική αγορά της Χώρας της Άνδρου, όπως επιβεβαιώνεται και από την άποψη των ερωτώμενων επιχειρήσεων, κατά τα ανωτέρω εκτιθέμενα⁵⁵, καμία εκ των οποίων δεν ανέφερε ως λόγο για τη μη εκδήλωση ενδιαφέροντος εξαγοράς του καταστήματος της ΜΑΣΟΥΤΗΣ στους Ανεμόμυλους την ύπαρξη εμποδίων εισόδου.

⁵⁰ Βλ. απαντήσεις [...].

⁵¹ Βλ. παρ. 50.

⁵² Σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Υπηρεσίας για τα μερίδια αγοράς κατά το πρώτο εννεάμηνο του 2019, ενδεχόμενη εκποίηση του καταστήματος στην τοποθεσία «Ανεμόμυλοι» Χώρας Άνδρου θα οδηγούσε τη νέα οντότητα σε μειωμένα μερίδια, της τάξης του [55-65]% σε όρους πωλήσεων. Συνεπώς, ακόμα και στην περίπτωση που υλοποιείτο η δέσμευση η μείωση του μεριδίου της ΜΑΣΟΥΤΗΣ δεν θα έφτανε σε ποσοστό κάτω του [45-55]% (βλ. παρ. 112 της Απόφασης 713/2020).

⁵³ Και οι δύο αλυσίδες, βρίσκονται μεταξύ των δέκα μεγαλύτερων αλυσίδων σούπερ μάρκετ της χώρας, με τον κύκλο εργασιών της ΜΑΣΟΥΤΗΣ και της MARKET IN το 2019 να ανέρχεται σε 830 και 319 εκατομμύρια ευρώ αντίστοιχα.

⁵⁴ Βλ. «Κλαδική έρευνα στον κλάδο παραγωγής, διανομής και εμπορίας βασικών καταναλωτικών ειδών και ιδίως ειδών διατροφής, καθώς και ειδών καθαριότητας και προσωπικής υγιεινής», την οποία δημοσίευσε η ΕΑ τον Μάρτιο του 2021.

⁵⁵ Βλ. παρ. 51 της παρούσας.

81. Επιπρόσθετα, δέον να επισημανθεί ότι [...], θεωρεί ότι η απαλλαγή της ΜΑΣΟΥΤΗΣ από τη δέσμευση εκποίησης καταστήματος δεν θα δημιουργήσει προβλήματα στη λειτουργία του ανταγωνισμού σε τοπικό επίπεδο στην Χώρα της Άνδρου⁵⁶. Επεσήμανε, επίσης, ότι το ενδεχόμενο οριστικού κλεισίματος του καταστήματος της ΜΑΣΟΥΤΗΣ θα έχει αρνητικές επιπτώσεις για τους καταναλωτές και τους εργαζόμενους στην τοπική κοινωνία.

82. Συμπερασματικά, το ξέσπασμα της πανδημίας του COVID-19, συνέβαλε στην ανασφάλεια για περαιτέρω επενδυτικές κινήσεις σε τουριστικά σημεία (ιδίως κατά το θέρους του 2020), όπως εν προκειμένω, ενώ δεν διαφαίνεται τουλάχιστον στο άμεσο μέλλον η πανδημία να εξαλειφθεί πλήρως, αντιθέτως πιθανολογείται ότι θα εξακολουθεί να επηρεάζει την ανθρωπότητα τουλάχιστον στο άμεσο μέλλον, αλλά και αργότερα έστω και ως μία εποχική ιογενής λοίμωξη⁵⁷. Επιπρόσθετα και όλως επικουρικά σημειώνεται ότι στην αγορά της Χώρας της Άνδρου δεν παρατηρήθηκαν εμπόδια εισόδου, αντιθέτως μετά την έγκριση της συγκέντρωσης δυνάμει της απόφασης 665/2018, συνέβησαν εισοδοί νέων ανταγωνιστών οι οποίοι λειτουργούν τόσο σε τοπικό όσο και σε πανελλαδικό επίπεδο, αυξάνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την ένταση του ανταγωνισμού. Η δε είσοδος της MARKET IN είναι ικανή να ανταποκριθεί, τουλάχιστον μερικώς, τις ανησυχίες της Υπηρεσίας, καθώς φέρει τα χαρακτηριστικά ενός πανελλαδικής εμβέλειας ανταγωνιστή, που δύναται να ασκήσει ανταγωνιστική πίεση στην ΜΑΣΟΥΤΗΣ. Επιπλέον, η ΕΑ μπορεί στο μέλλον να παρέμβει ex post και να εξετάσει, βάσει πραγματικών γεγονότων, ενδεχόμενη κατάχρηση μίας ατομικής δεσπόζουσας θέσης (βάσει των άρθρων 2 του ν. 3959/2011 και 102 ΣΛΕΕ)⁵⁸. Οι αμέσως ανωτέρω παρατιθέμενοι παράμετροι, συνολικά και συνδυαστικά θεωρούμενοι, συνιστούν γεγονότα ικανά να εξαλείψουν τις ανησυχίες για την αποτελεσματική λειτουργία του ανταγωνισμού, τις οποίες είχε εγείρει η δημιουργία της νέας οντότητας⁵⁹.

83. Υπό το φως των παραγόντων αυτών, εκτιμάται ότι το αίτημα της ΜΑΣΟΥΤΗΣ για άρση της δέσμευσης εκποίησης, κατά την παρούσα συγκυρία, και όπως έχει διαμορφωθεί η συγκεκριμένη αγορά μετά την αδυναμία εκποίησης και του καταστήματος στην τοποθεσία των Ανεμόμυλων, λαμβανομένου υπόψη ότι, από την εγκριτική απόφαση της ΕΑ, έχουν συμβεί γεγονότα εκτός της σφαίρας επιρροής και του ελέγχου της ΜΑΣΟΥΤΗΣ, τα οποία δεν ήταν προβλέψιμα, κατά το χρόνο ανάληψης των δεσμεύσεων, τυγχάνει δικαιολογημένο, δυνάμει των παρ. 71 και 73 της Ανακοίνωσης της Ευρ. Επιτροπής σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα που είναι αποδεκτά βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου και του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 802/2004 της Επιτροπής⁶⁰.

84. Συναφώς σημειώνεται η απόφαση της Ευρ. Επιτροπής της 20.05.2020, Μ. 8955-TAKEDA/SHIRE σύμφωνα με την οποία εξαιτίας των εξαιρετικών συνθηκών που διαμορφώθηκαν μετά την ανάληψη των δεσμεύσεων για την έγκριση της απόκτησης αποκλειστικού ελέγχου της φαρμακευτικής TAKEDA επί της φαρμακευτικής SHIRE στις 20.11.2018, οι σχετικές δεσμεύσεις ήρθαν. Συγκεκριμένα η Ευρ. Επιτροπή αξιολόγησε προσεκτικά τα επιχειρήματα και τα αποδεικτικά στοιχεία που υποβλήθηκαν από την TAKEDA, και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι σχετικές εξελίξεις της αγοράς (α) ήταν σημαντικές και μόνιμες, (β) δεν θα μπορούσαν να προβλεφθούν κατά τον χρόνο της απόφασης έγκρισης της εν λόγω συγκέντρωσης και (γ) συνεπάγεται ότι οι σοβαρές αμφιβολίες που εντοπίστηκαν ως προς τις ανταγωνιστικές συνθήκες δεν προκύπτουν πλέον και δεν θα προκύψουν ξανά και ως εκ τούτου δικαιολογείτο η άρση των δεσμεύσεων⁶¹.

⁵⁶ Την ίδια άποψη εξέφρασαν και οι [...].

⁵⁷ Βλ. Murray CJL, Piot P. The Potential Future of the COVID-19 Pandemic: Will SARS-CoV-2 Become a Recurrent Seasonal Infection? *JAMA*. 2021;325(13):1249–1250. doi:10.1001/jama.2021.2828

[https://jamanetwork.com/journals/jama/fullarticle/2777343?resultClick=1#:~:text=Murray%20CJL%2C%20Piot%20P.%20The%20Potential%20Future%20of%20the%20COVID-19%20Pandemic%3A%20Will%20SARS-CoV-2%20Become%20a%20Recurrent%20Seasonal%20Infection%3F%20JAMA.%202021%3B325\(13\)%3A1249%E2%80%931250.%20doi%3A10.1001/jama.2021.2828](https://jamanetwork.com/journals/jama/fullarticle/2777343?resultClick=1#:~:text=Murray%20CJL%2C%20Piot%20P.%20The%20Potential%20Future%20of%20the%20COVID-19%20Pandemic%3A%20Will%20SARS-CoV-2%20Become%20a%20Recurrent%20Seasonal%20Infection%3F%20JAMA.%202021%3B325(13)%3A1249%E2%80%931250.%20doi%3A10.1001/jama.2021.2828),

<https://www.iatronet.gr/article/103391/poso-pithano-einai-na-teleiosei-h-pandhmia-thn-anoixh-toy-2022>

⁵⁸ Βλ. και Απόφαση της ΕΑ 513/2011, σκ. 265.

⁵⁹ Βλ απόφαση Ευρ. Επιτροπής της 20.05.2020, Μ. 8955-TAKEDA/SHIRE.

⁶⁰ Βλ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52008XC1022\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52008XC1022(01)&from=EN)

⁶¹ Βλ απόφαση Ευρ. Επιτροπής της 20.05.2020, Μ. 8955-TAKEDA/SHIRE.

85. Συνεπώς, λαμβανομένων υπόψη των εξαιρετικών περιστάσεων της εξεταζόμενης υπόθεσης και κυρίως του γεγονότος της αντικειμενικής αδυναμίας υλοποίησης τόσο της αρχικώς αναληφθείσας δέσμευση εκποίησης του καταστήματος στην περιοχή του Αγ. Σπυρίδωνα, όσο και της τροποποιηθείσας δέσμευσης εκποίησης του καταστήματος στην περιοχή Ανεμόμυλοι, τρία χρόνια μετά την απόφαση της ΕΑ για έγκριση της συγκέντρωσης, καθώς και της δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας και αβεβαιότητας, στην οποία έχει συντελέσει μεταξύ άλλων, η πανδημία, η οποία μάλιστα συνεχίζεται, προκρίνεται η αποδοχή του αιτήματος της ΜΑΣΟΥΤΗΣ για απαλλαγή από την δέσμευση εκποίησης, δεδομένου ότι έχουν διασφαλισθεί επαρκώς συνθήκες αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην αγορά της Χώρας της Άνδρου.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού σε Ολομέλεια, ομόφωνα αποφάσισε την άρση της δέσμευσης, εκποίησης του καταστήματος της ΜΑΣΟΥΤΗΣ στην περιοχή «Ανεμόμυλοι» της Χώρας της Άνδρου.

Η απόφαση εκδόθηκε την **20^η Ιανουαρίου 2022**.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 27 παρ. 1 του ν. 3959/2011.

Ο Πρόεδρος

Ιωάννης Λιανός

Ο Συντάκτης της Απόφασης

Ιωάννης Στεφάτος

Η Γραμματέας

Ηλιάνα Κούτρα

